

Bled, 5.6. 2019

ANALIZA POSLOVANJA ŽIVILSKE PANOGE V 2018

prof. dr. Aleš KUHAR

- **Gibanja cen**
- **Zunanjetrgovinska menjava**
- **Proračunsko ukrepanje**
- **Uspešnost poslovanja**
- **Zaključki**

GIBANJA CEN

IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, Oranges Price)

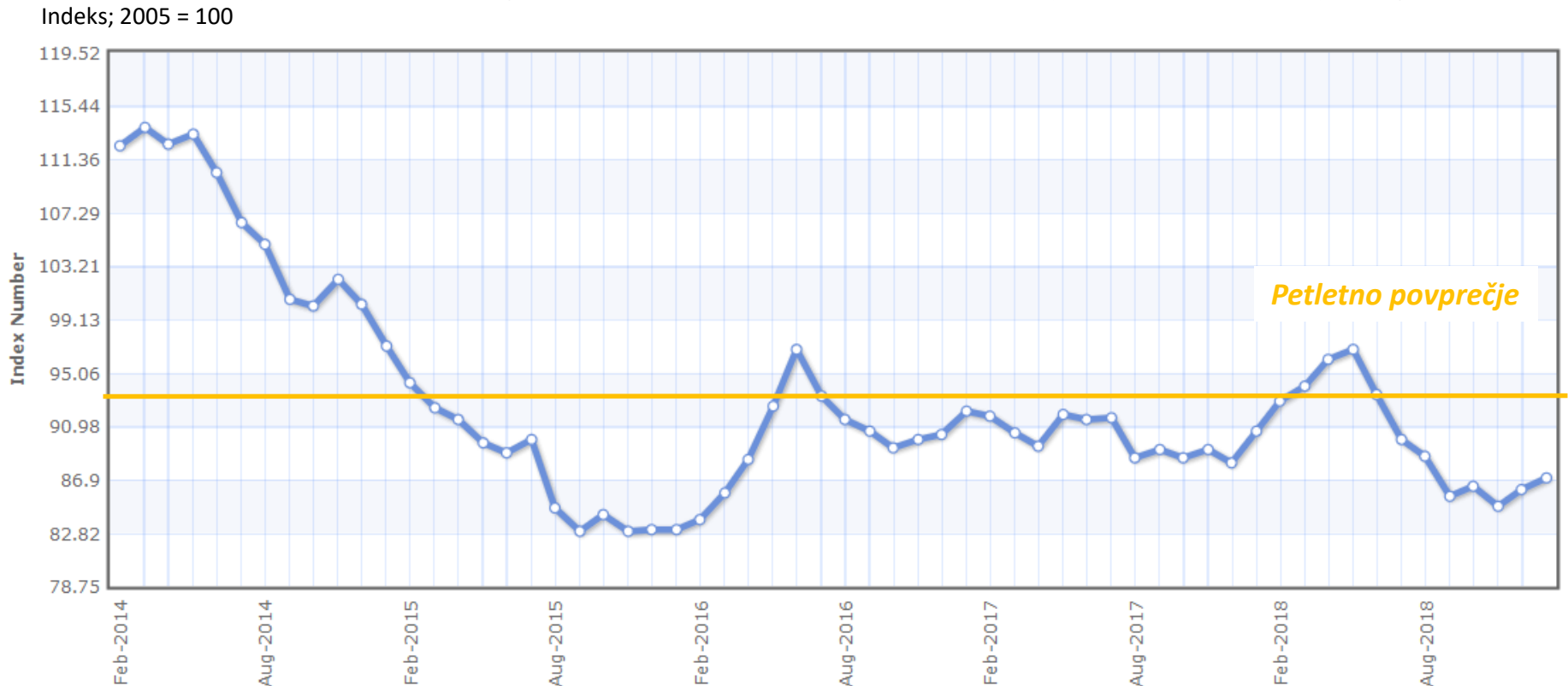
Petletna perspektiva

Feb 2014 - Jan 2019: I= **77,4** (-22,60%)

Kaskadno upadanje cen do absolutnega dna NOV/15!

Oscilacija z „mini vrhovoma“ v MAY/16 in MAY/18!

Po tem padec z odbojem v NOV/18. Globoko pod petletnim povprečjem



IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, and Oranges Price)

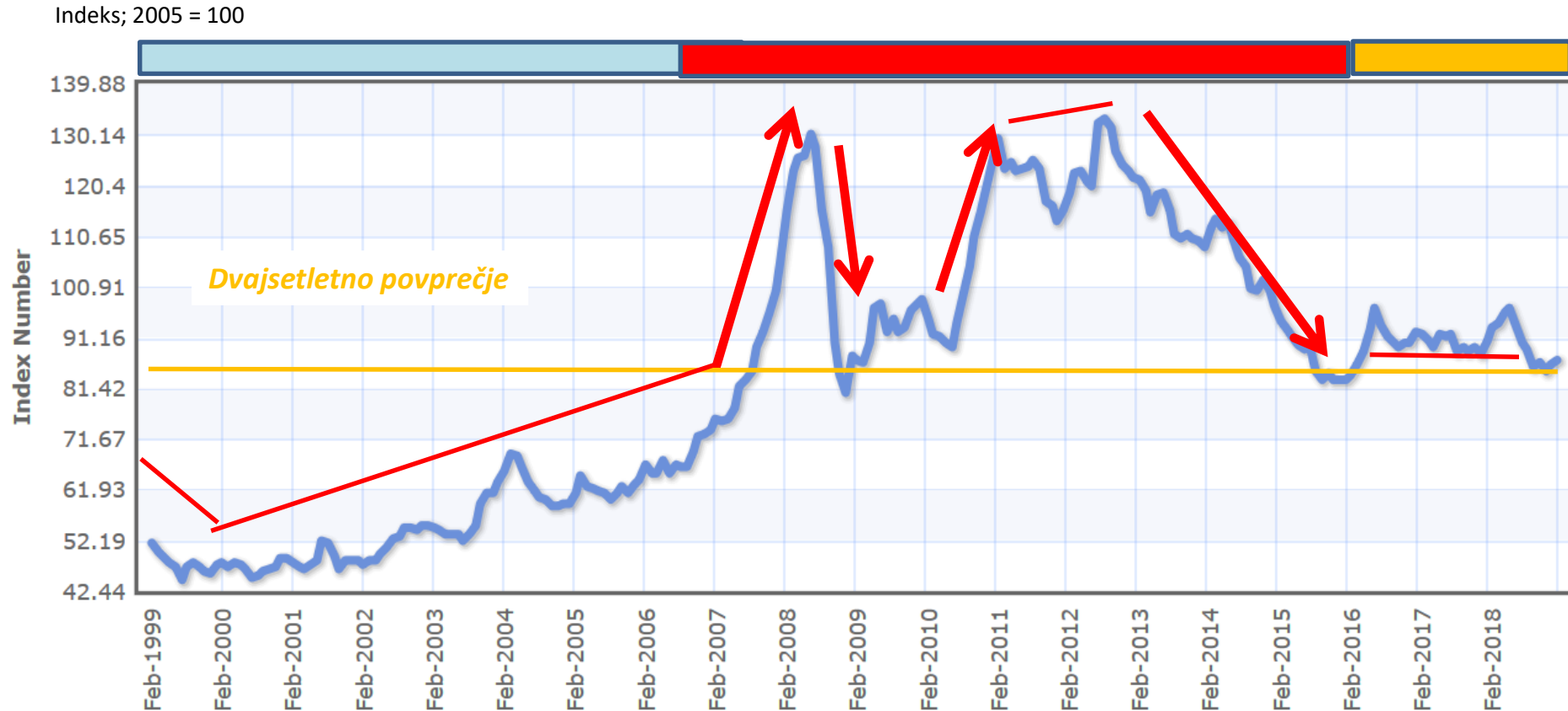
Dvajsetletna perspektiva

Feb 1999 - Jan 2019: **168,43** (+68,43%)

Persistentna rast do 5/07, oscilacije s tremi vrhovi (5/08, 2/11, 8/12)

3,5 letno padanje na dvajsetletno povprečje (2/16)

Rahla odboja (12/17 in 6/18), a padec v rang dvajsetletnega povprečja



FAO "Food Price Index"

Monthly change in international prices of a basket of food commodities. Five commodity group price indices with 55 quotations, weighted with the average export shares of each of the groups for 2002-2004.

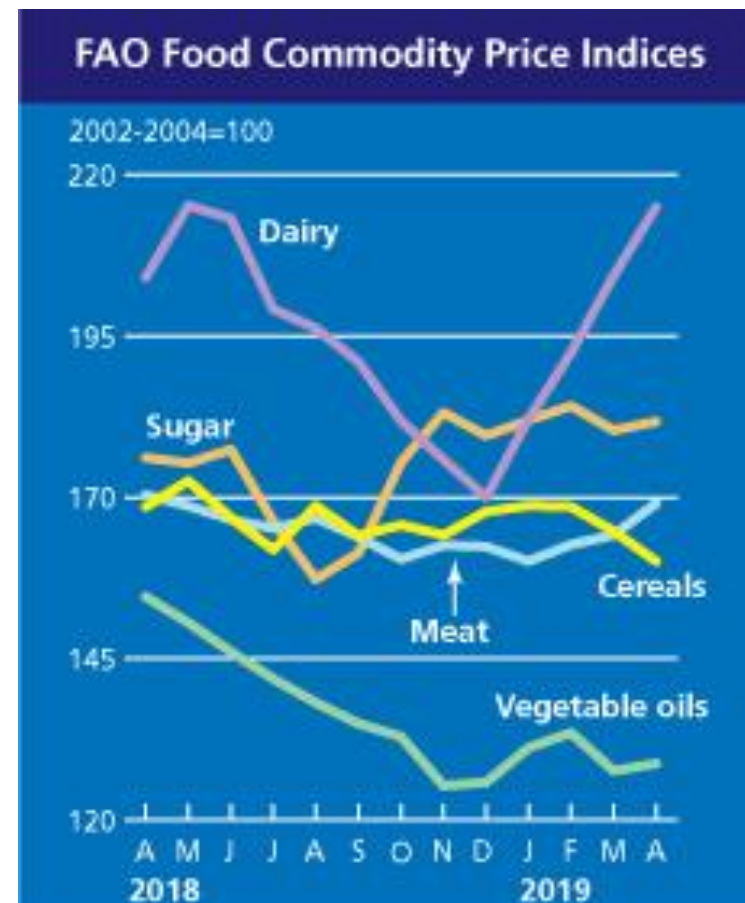
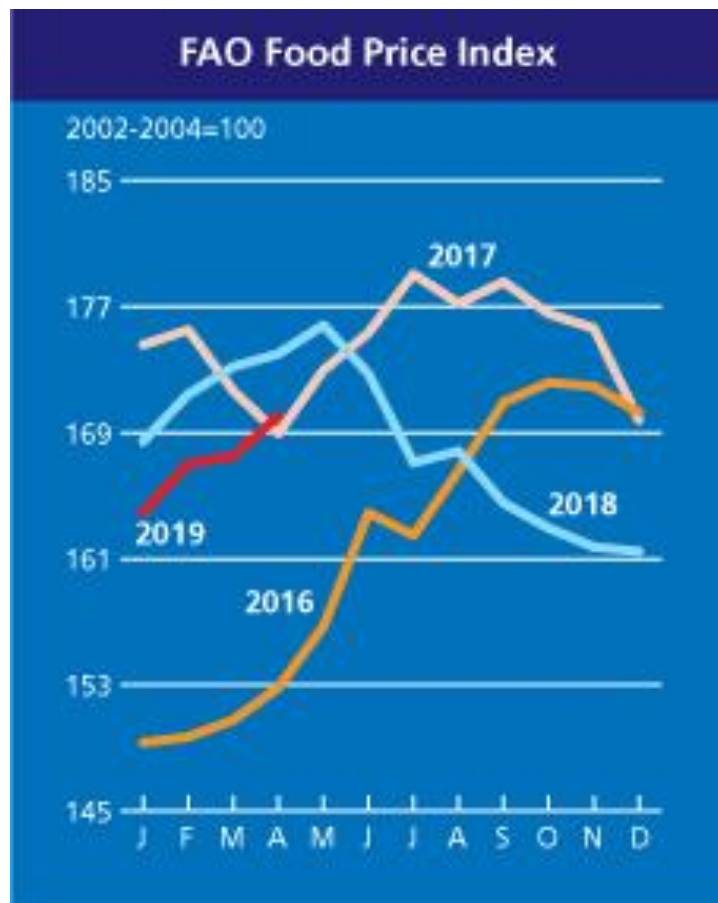
Indeks je v APR/19 dosegel 170!

JAN-APR 19 strma rast, po obdobju zniževanja med APR in DEC/18.

V agregatu je k rasti najbolj prispevalo mleko (slabe napovedi za Oceanijo)

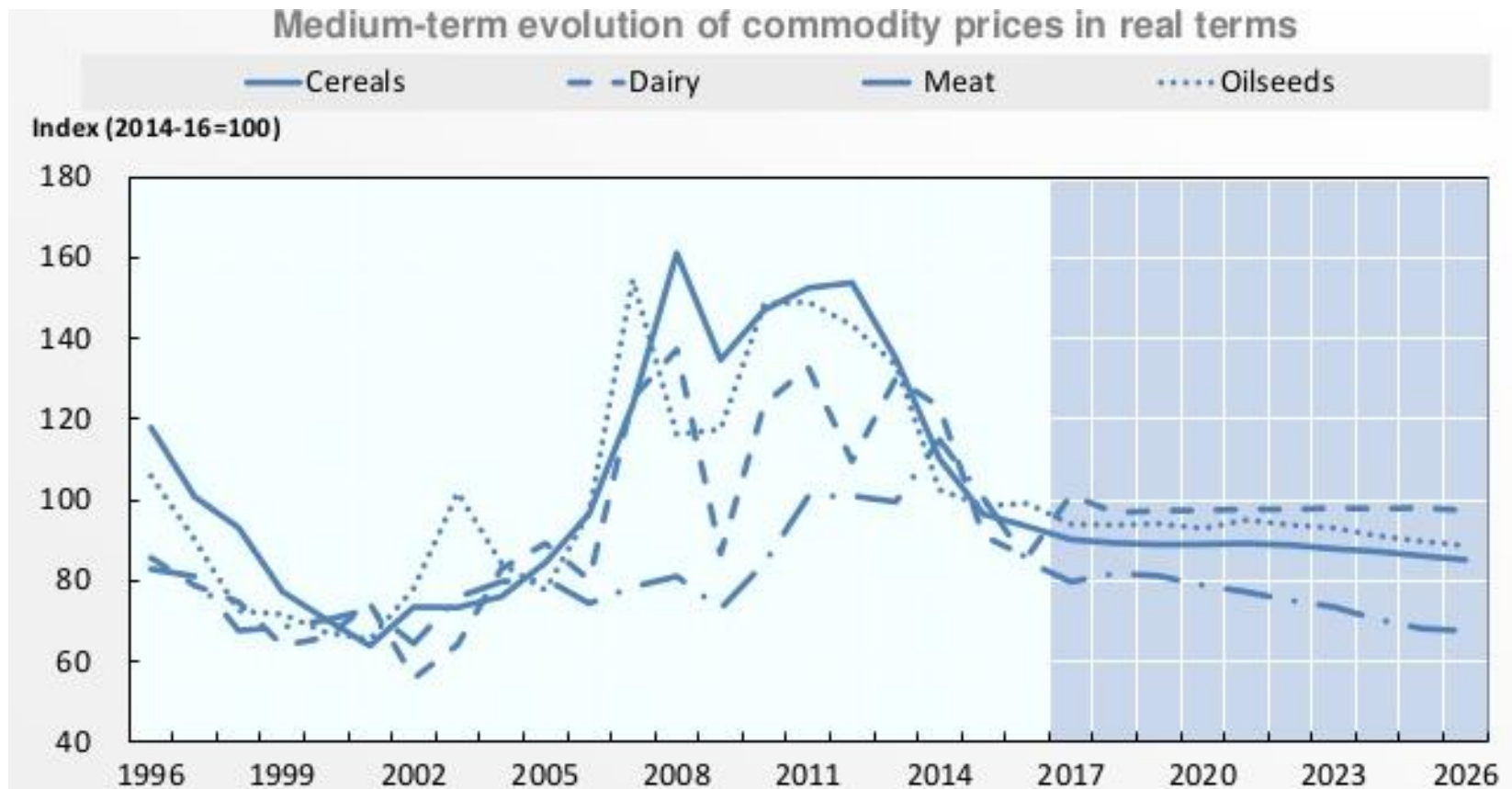
in prašičje meso (Kitajska – afriška prašičja kuga)

Žita cene padajo – ugodne napovedi letine...



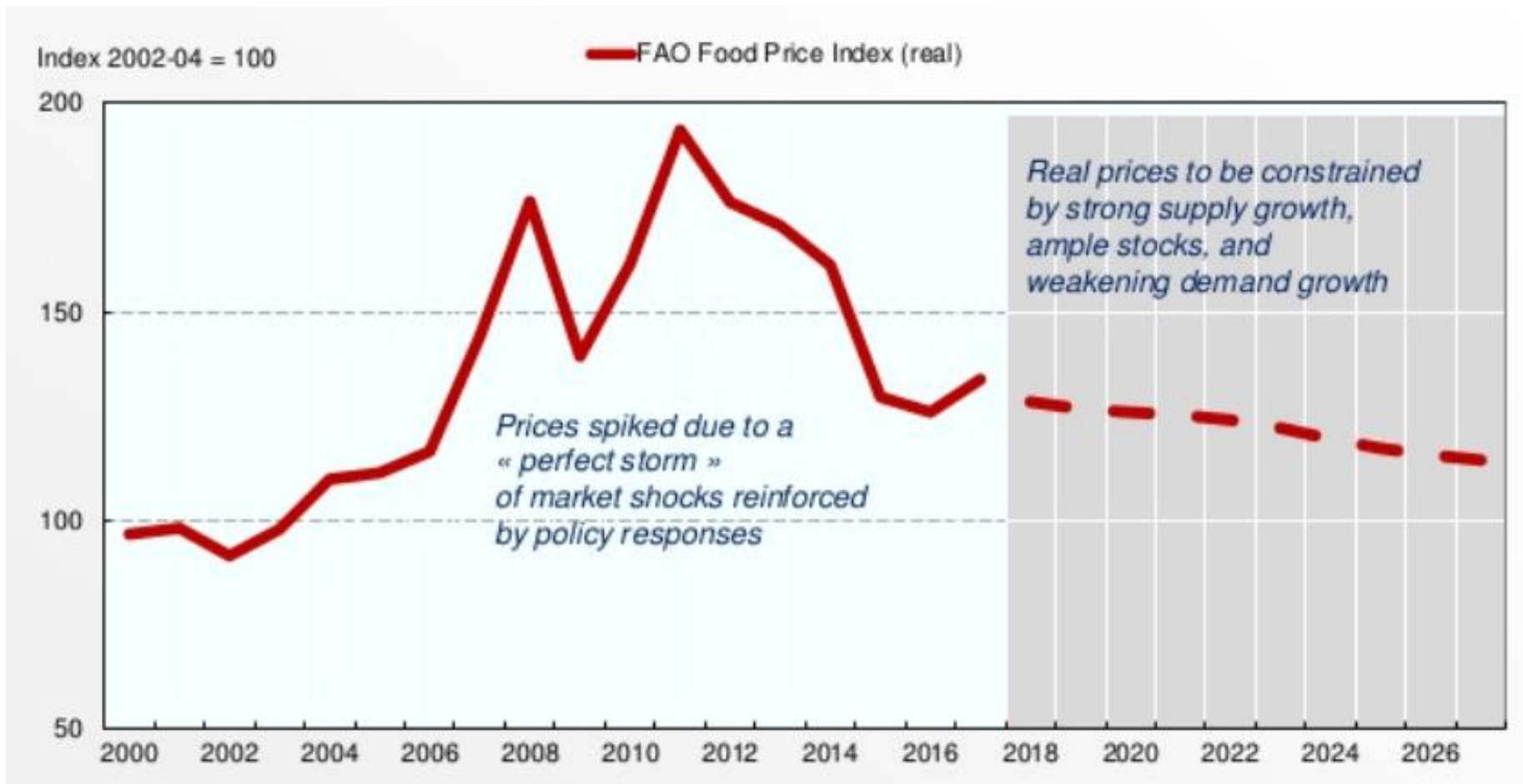
Dolgoročne projekcije; globalno 2017-2026

**Napovedano je umirjanje razmer na vseh pomembnih dejavnikih cenovne dinamike.
Umirjanje trendov rasti povpraševanja, umirjanje rasti mednarodne menjave,
stabilna rast produktivnosti...
=> cene ključnih surovin bodo realno stagnirale ali upadale...**



Dolgoročne projekcije cen; globalno 2017-2026

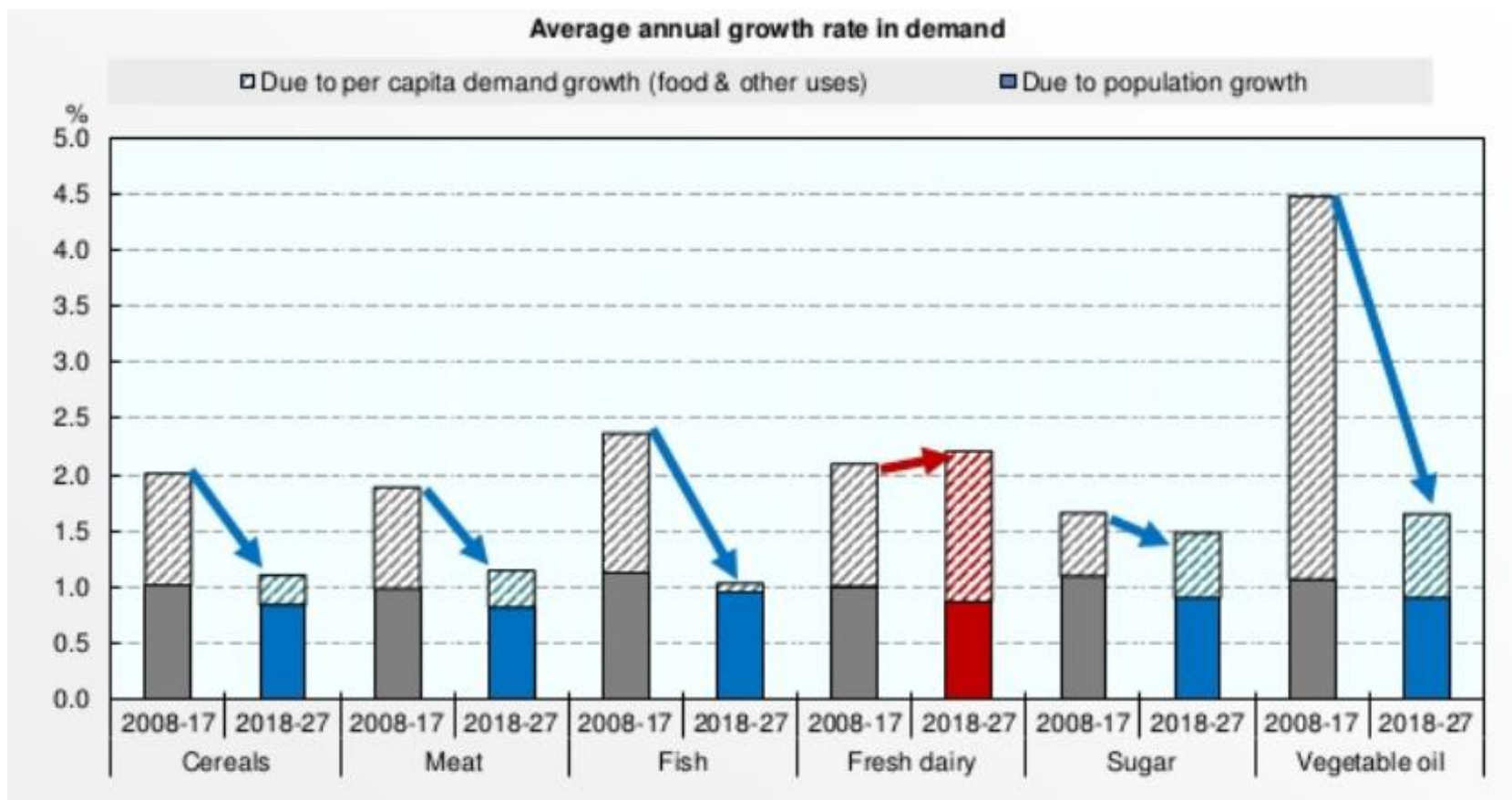
*OECD&FAO napovedujeta realno padanje cen.
Vsi temeljni dejavniki cen so „umirjeni“*



Dolgoročne projekcije povpraševanja po hrani

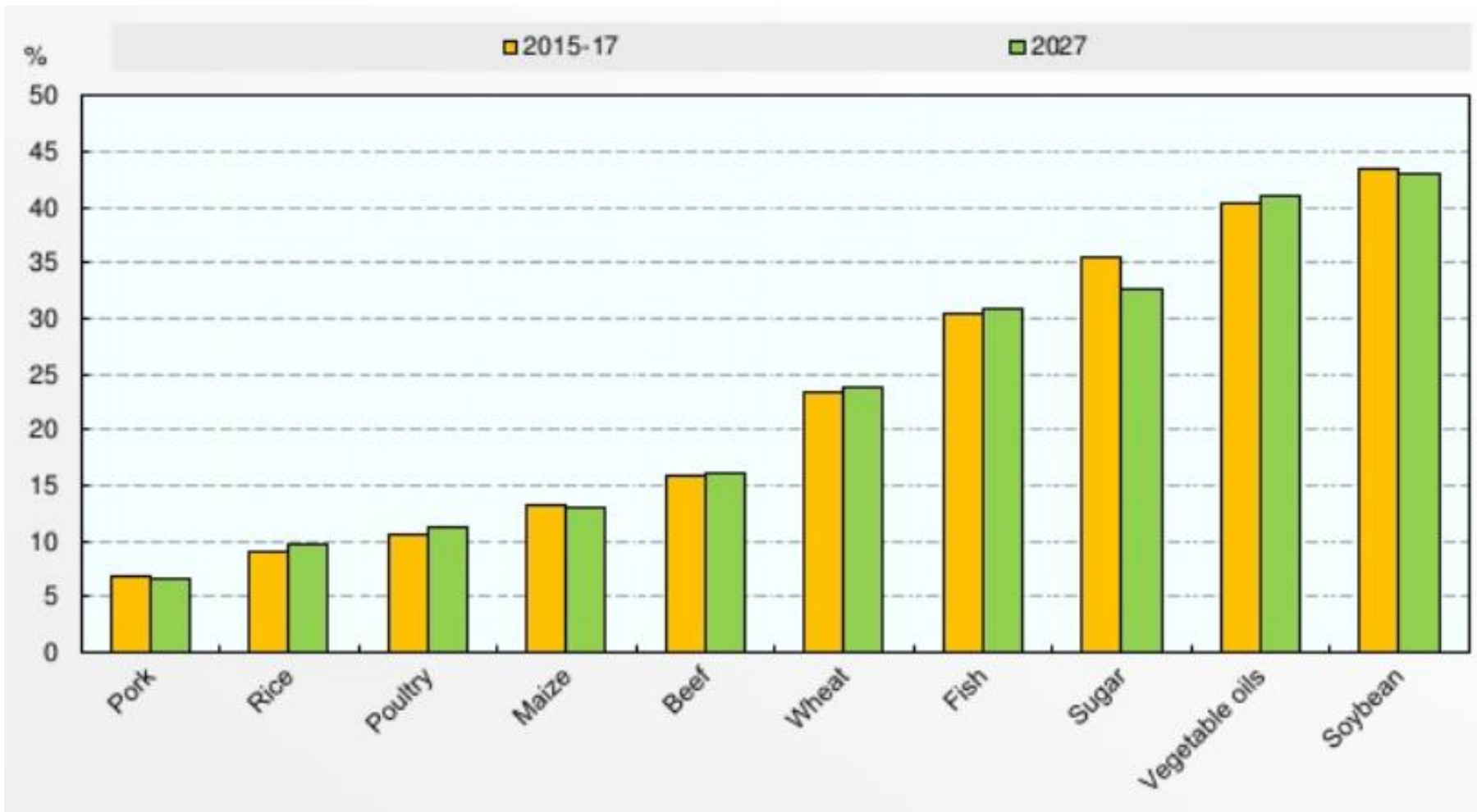
*Trendi rasti se bodo umirili– **izjema mleko!***

Pričakovane spremembe bodo posledica rasti populacije, in manj zaradi sprememb prehranskih navad – bolj predvidljive!



Dolgoročne projekcije obsega mednarodne trgovine

Stabilizacija deležev proizvodnje v mednarodni menjavi...



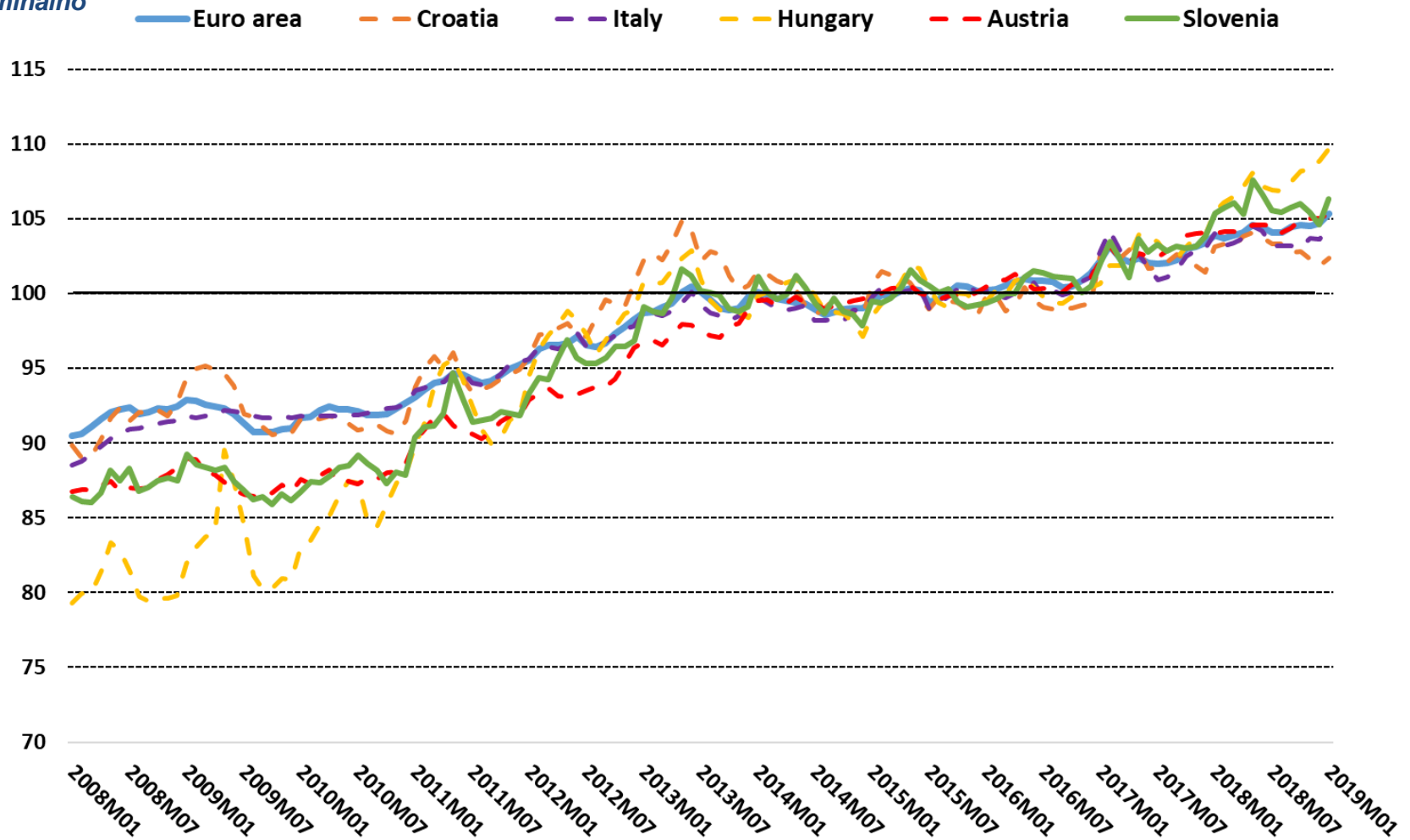
GIBANJA CEN "Slovenija"

Razvoj cen v agroživilski verigi – Slovenija vs. EU

Primerjava gibanj maloprodajnih cen hrane (brez pijač)

MPC hrane v zadnjem letu nihajo. Dogajanje je intenzivnejše, kot v prejšnjih treh letih.

Indeks ϕ 2015=100
Nominalno



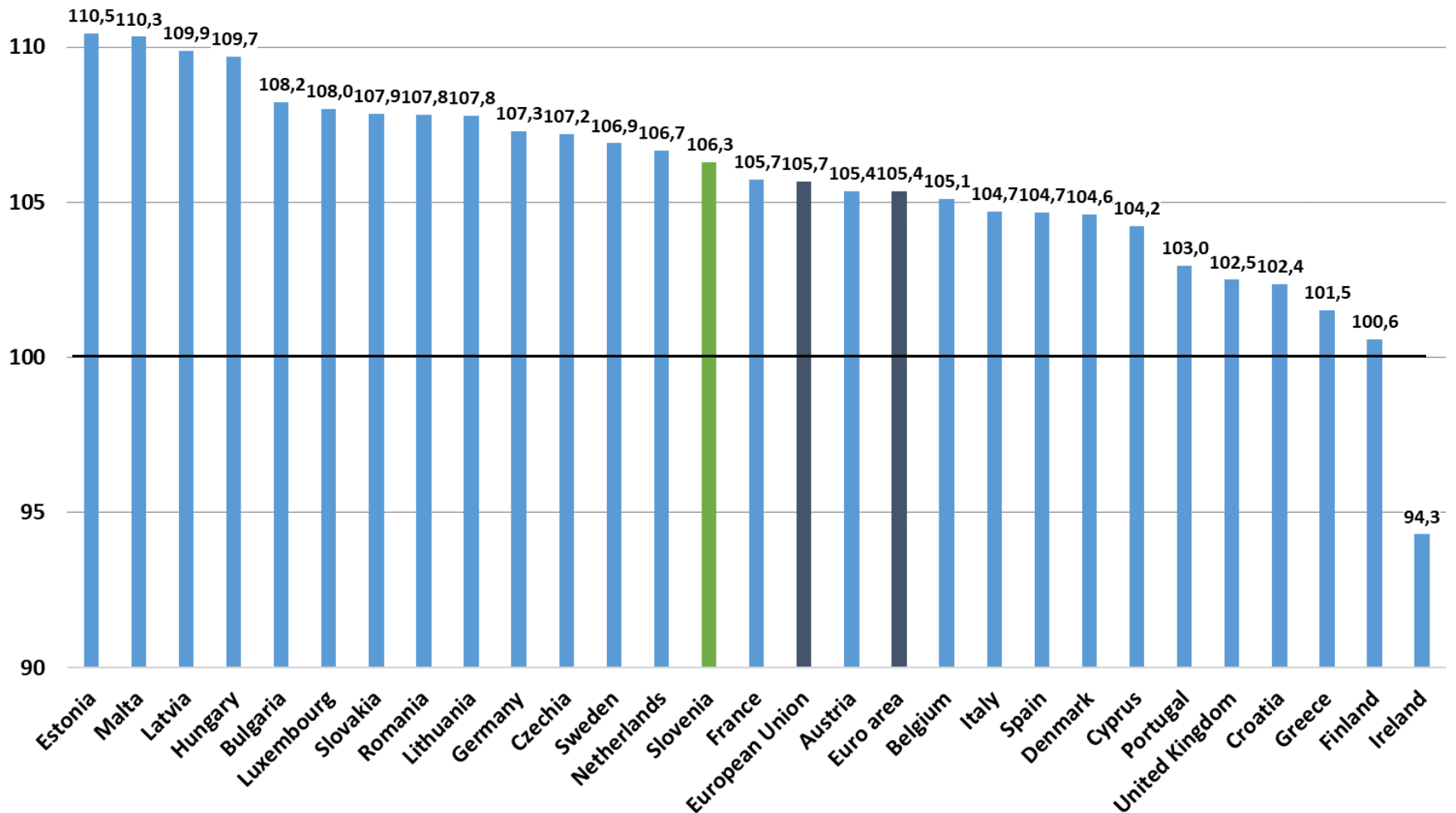
Nominalna rast maloprodajnih cen hrane *(brez pijač)*

Države EU 28, 1/2019 (Indeks; Φ 2015=100)

Slovenija se je iz zgornje tretjine premaknila v povprečje po rasti MPC.

2- odstotni točki nad Φ EMU-19

Indeks Φ 2015 =100, Nominalno



Razvoj cen v agroživilski verigi – Slovenija vs. EU

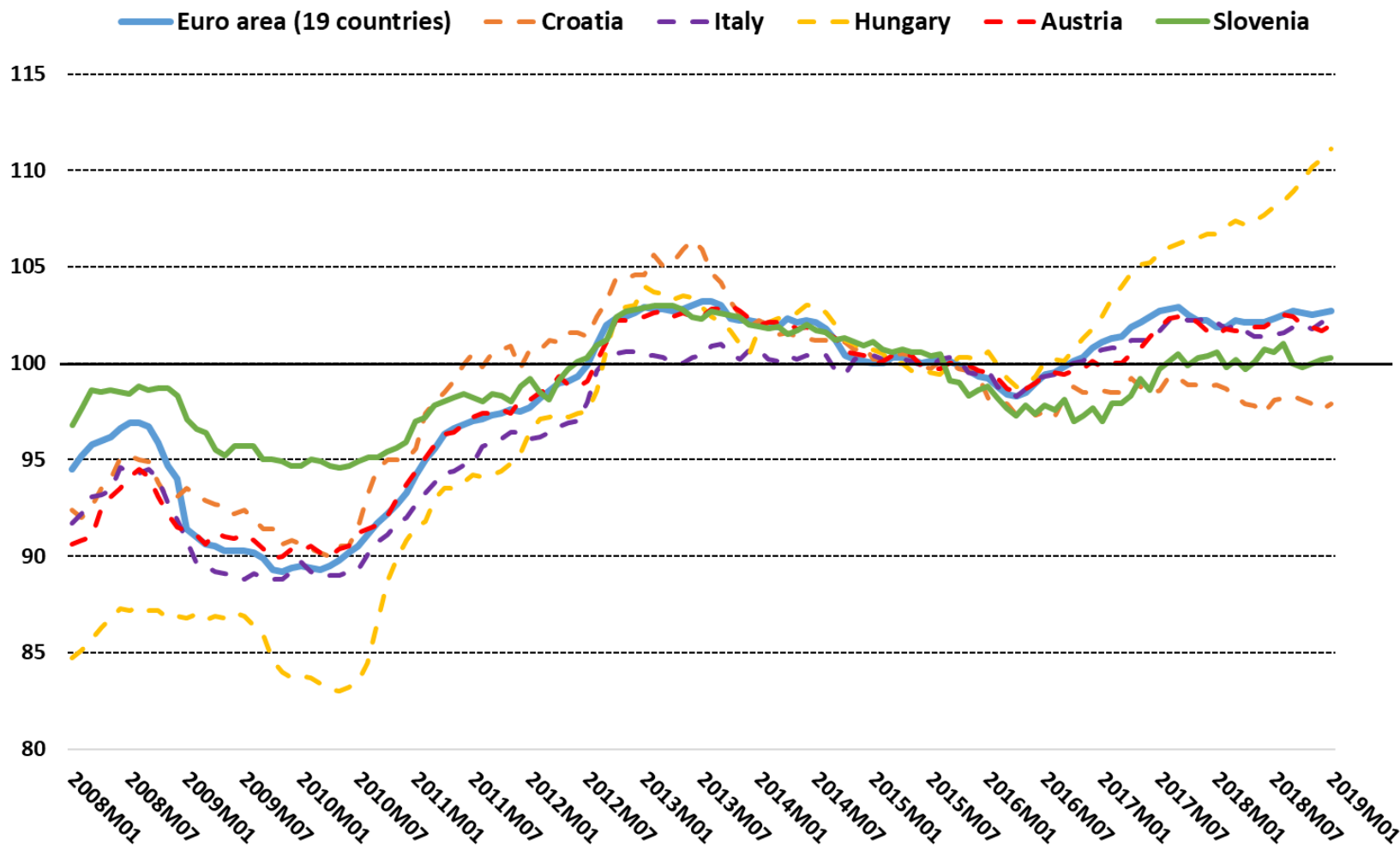
Primerjava proizvajalčevih cen hrane (brez pijač)

Zaostajanje Slovenije predvsem v post „agro-food price boom“ obdobju!

V letu 16 nekaj korekcije, a še vedno za EMU in sosednjimi državami.

Močni pritiski v CRO!

Indeks $\Phi_{2015=100}$
Nominalno

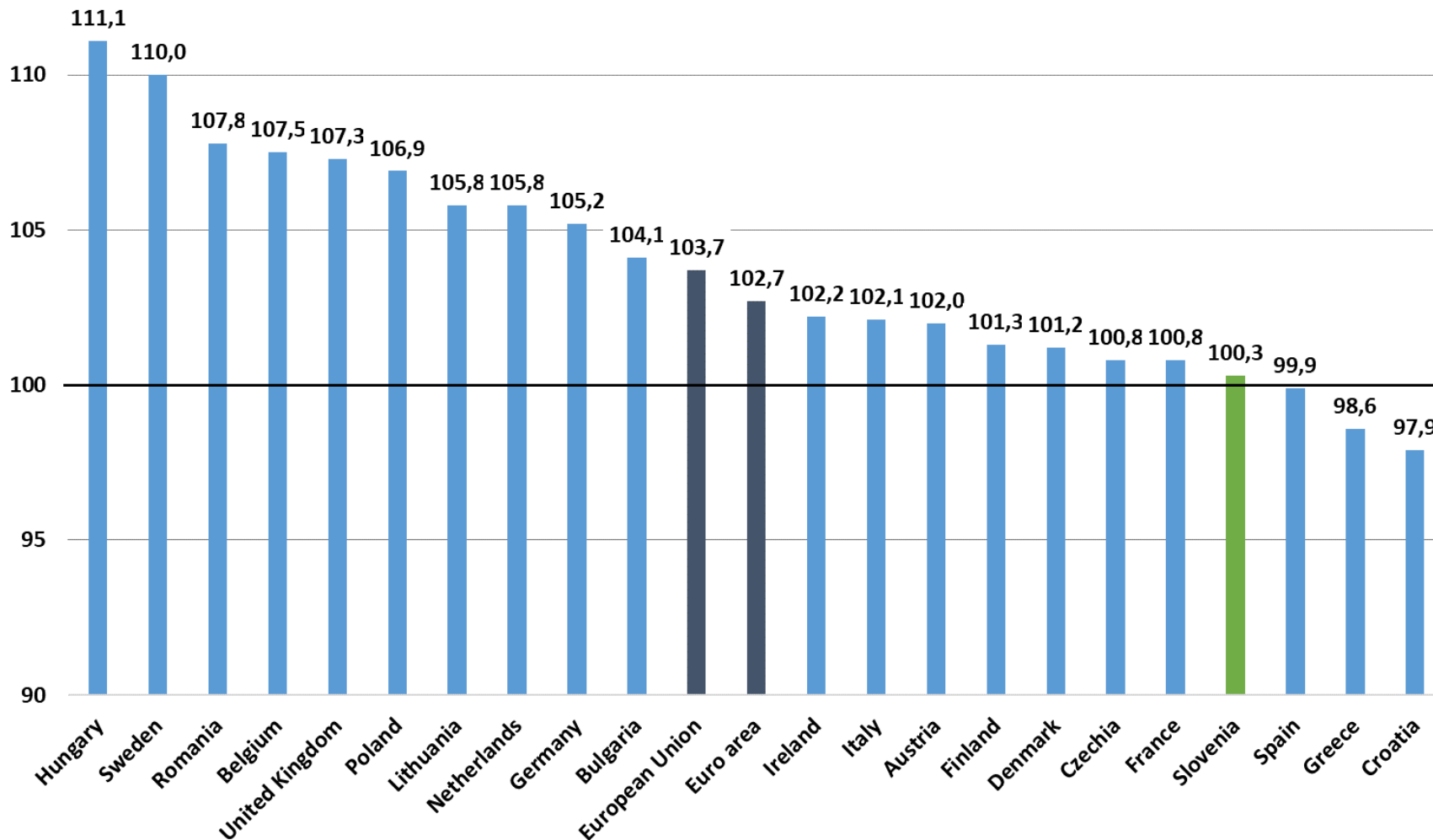


Nominalna rast proizvajalčevih cen hrane (brez pijač)

Države EU 28, 1/2019 Indeks; Φ 2015=100

Slovenija se po štirih letih na zadnjem mestu v EU28 po spremembi PC „odlepi“...
...a še vedno 2,4 o.t. za Φ EMU-19

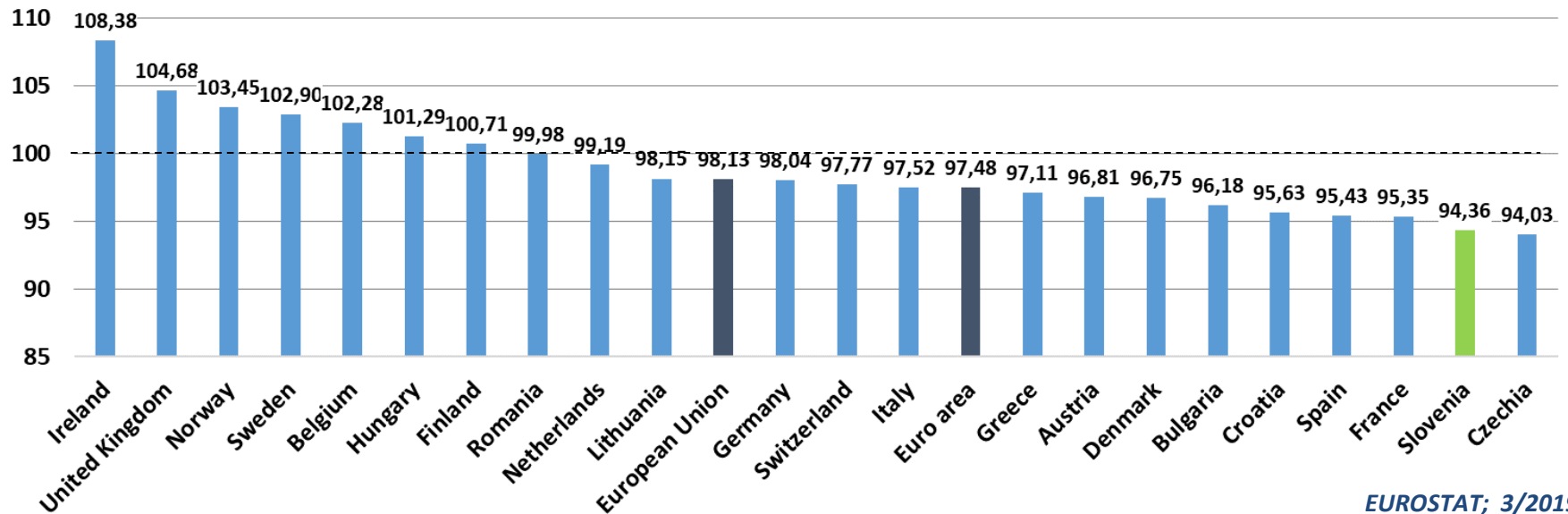
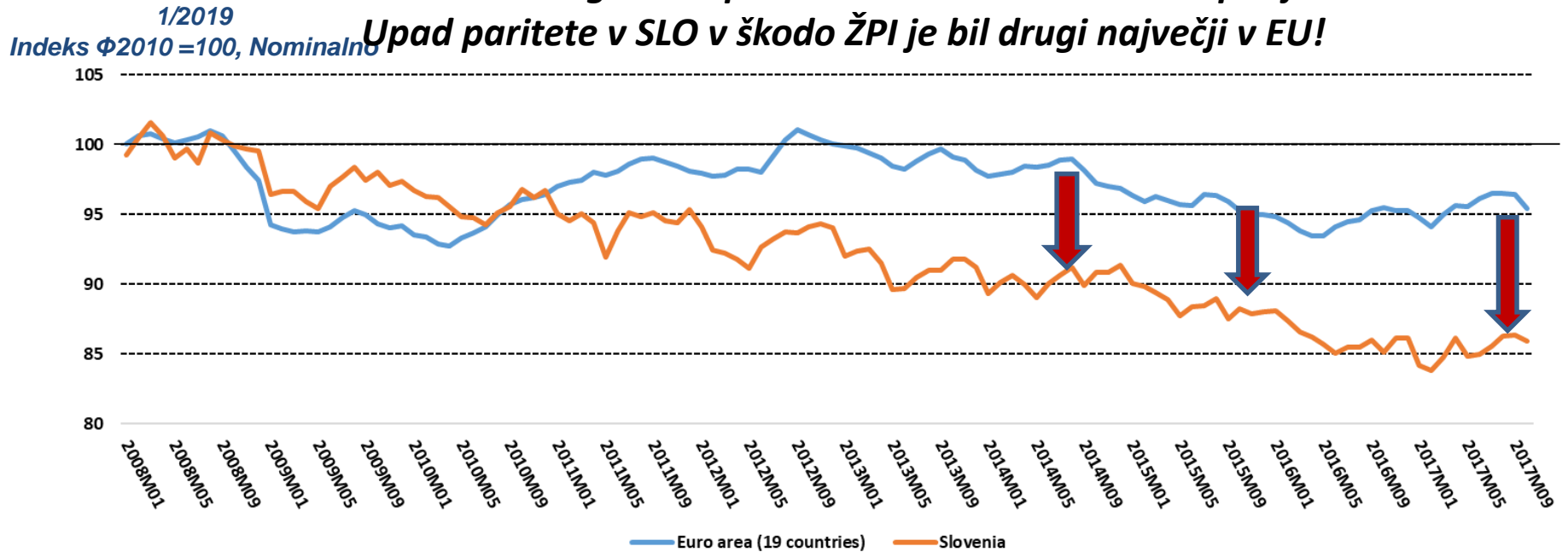
Indeks Φ 2015 =100, Nominalno



Gibanje cenovne paritete PC/MPC

Tudi v EURO19 negativna pariteta v korist MPC!! Odstopanje SLO!

Upad paritete v SLO v škodo ŽPI je bil drugi največji v EU!



Gibanja realnih cen v živilski verigi – Slovenija

PC \approx **-7%**; MPC \approx **+10%**; Uv.C \approx **+10%**

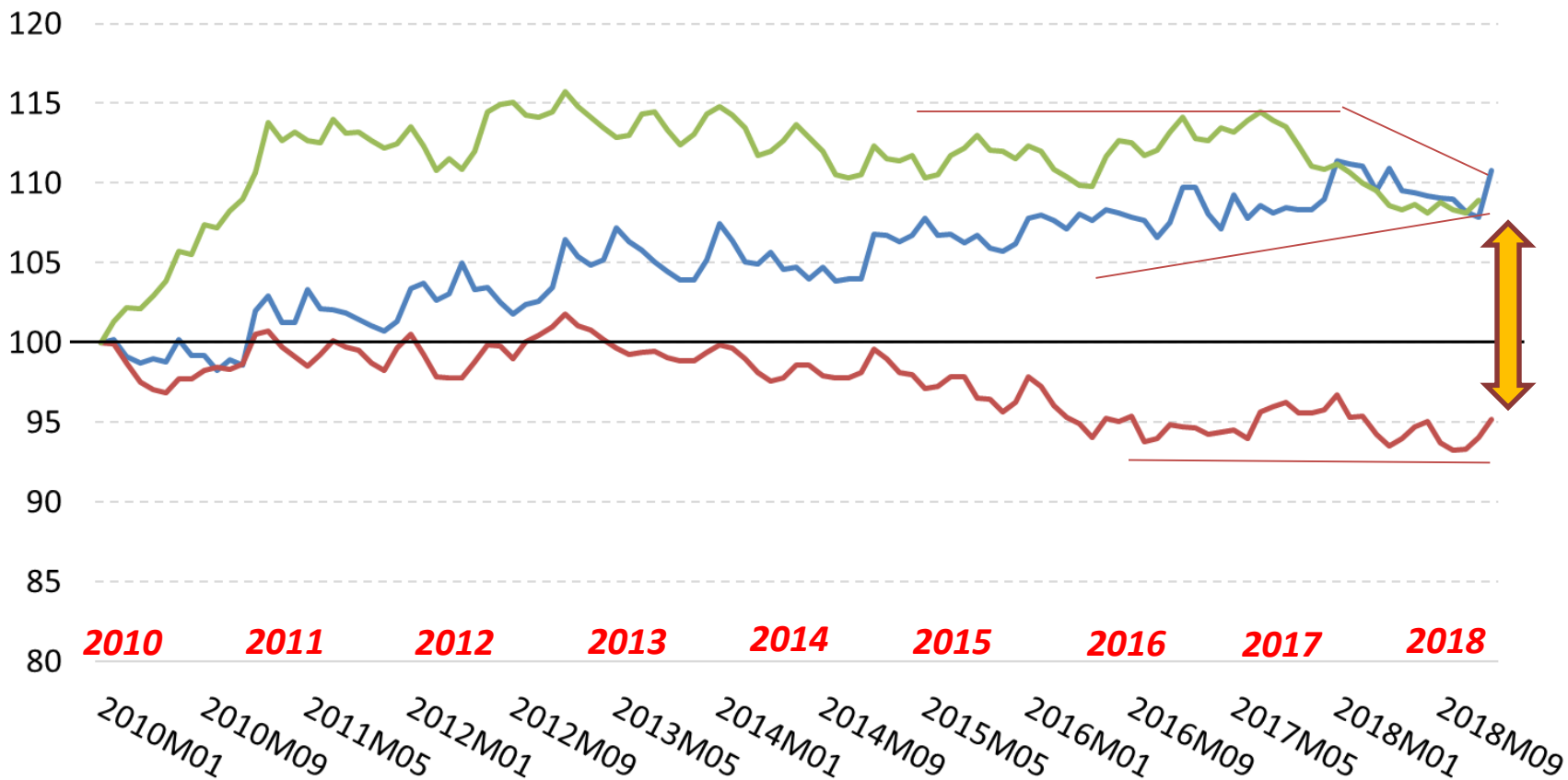
Cenovni pritiski na slovenske proizvajalčeve cene!

Trendno zniževanje uvoznih cen hrane?

„Že drugič Novoletni paket 2019“ => MPC& PC?

Realni indeks
2010M01=100

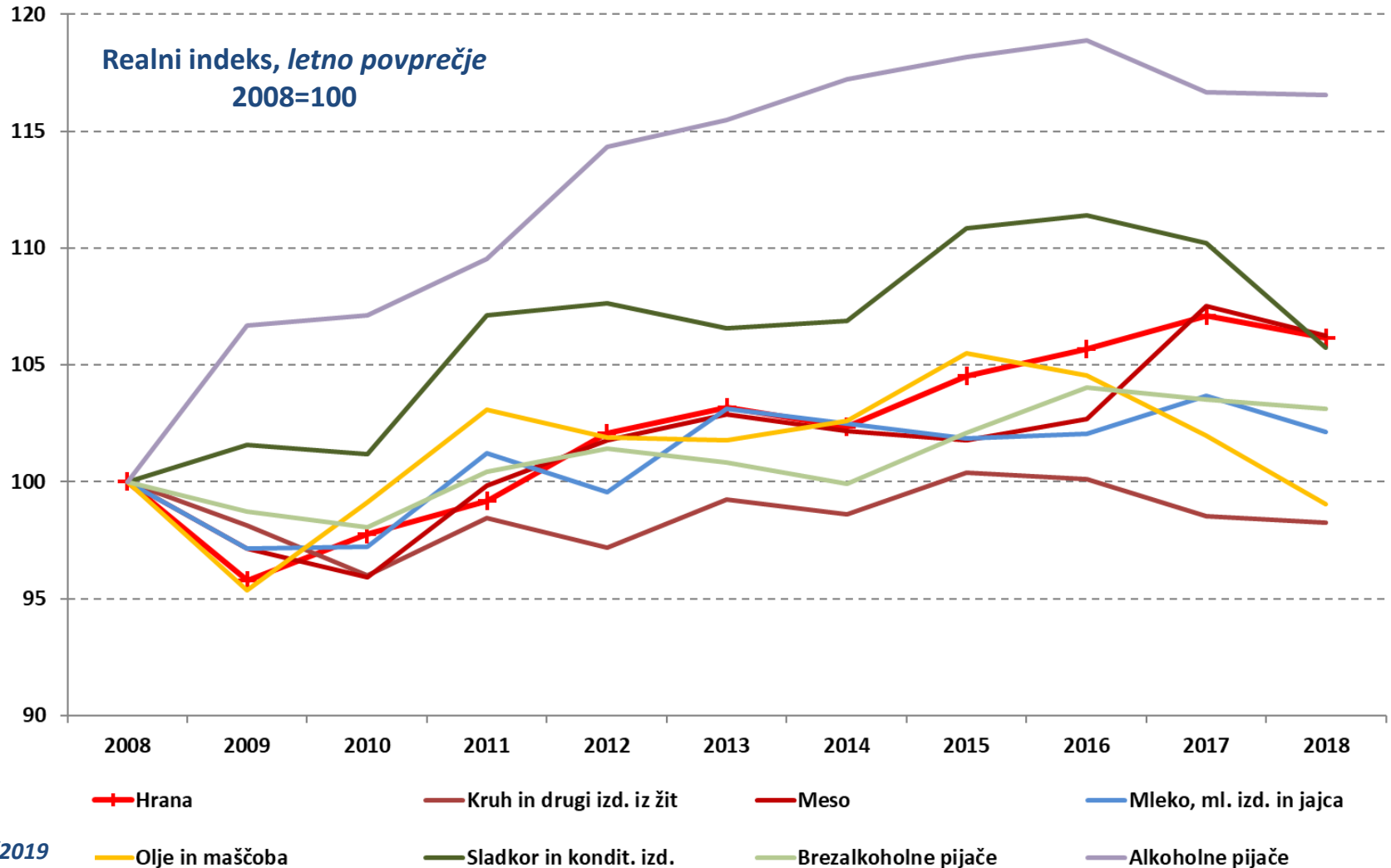
— MPC Hrana — Proizvodnja hrane — Uvozne cene



Gibanja maloprodajnih cen po skupinah *Slovenija*

V letu 2018 **0,9-% realna pocenitev** agregata "Hrana" ter vseh kategorij.

Opazno znižanje: „Sladkor“ (-4%) olje & maščobe“ (-2,9%) ter „mleko & izd.“ (-1,5%)



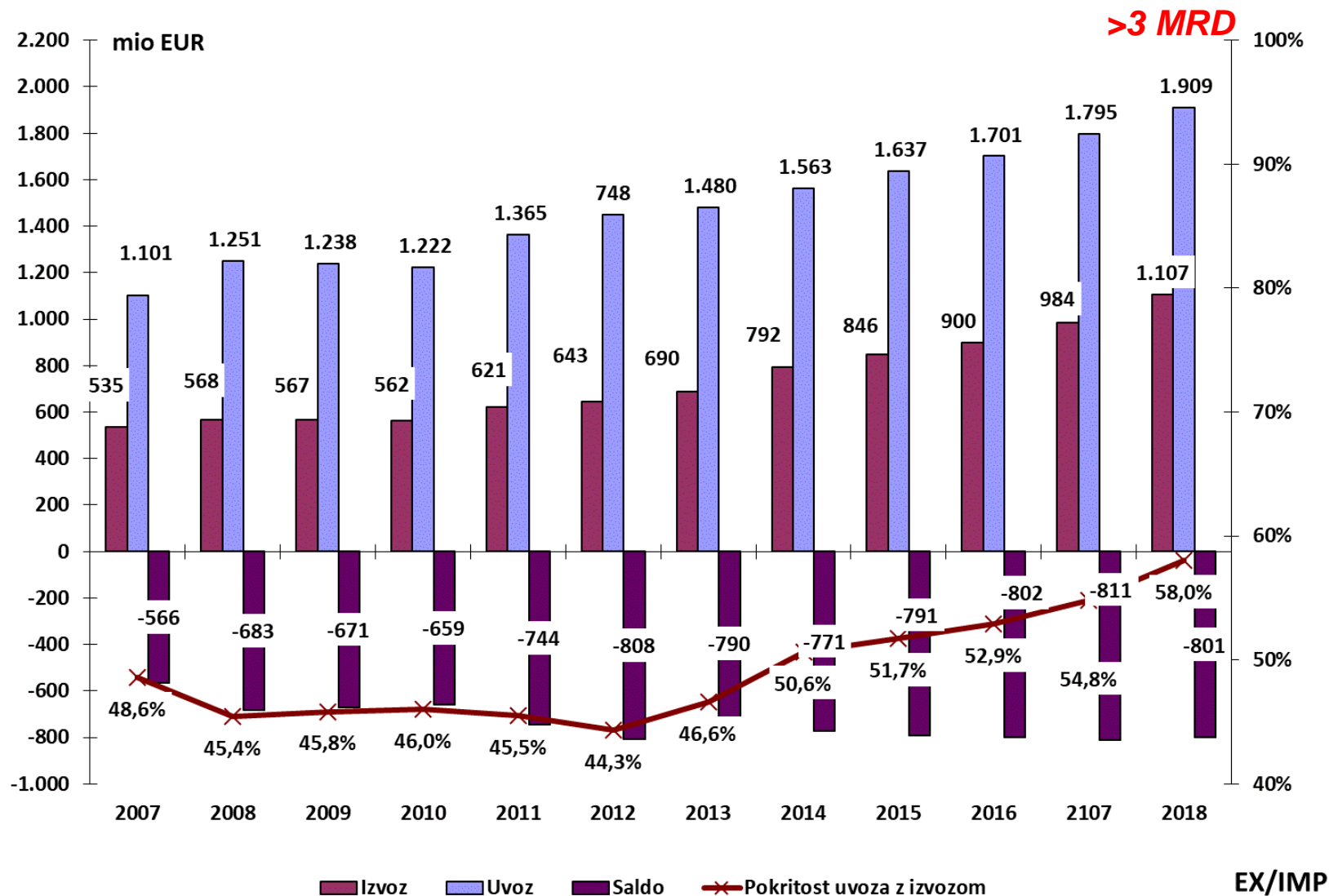
ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

Zunanjetrgovinska bilanca za predelana živila

Izredna rast vrednosti izvoza! (Indeks 18/17 = 112,6 => + 123 mio EUR)

Tudi uvoz je bil večji, a po enaki stopnji, kot lani (Indeks 18/17 = 106,3; => 113mio EUR)

Saldo se je nekoliko izboljšal, prav tako EX/IMP delež! (+ 10 o.t. v petih letih!)



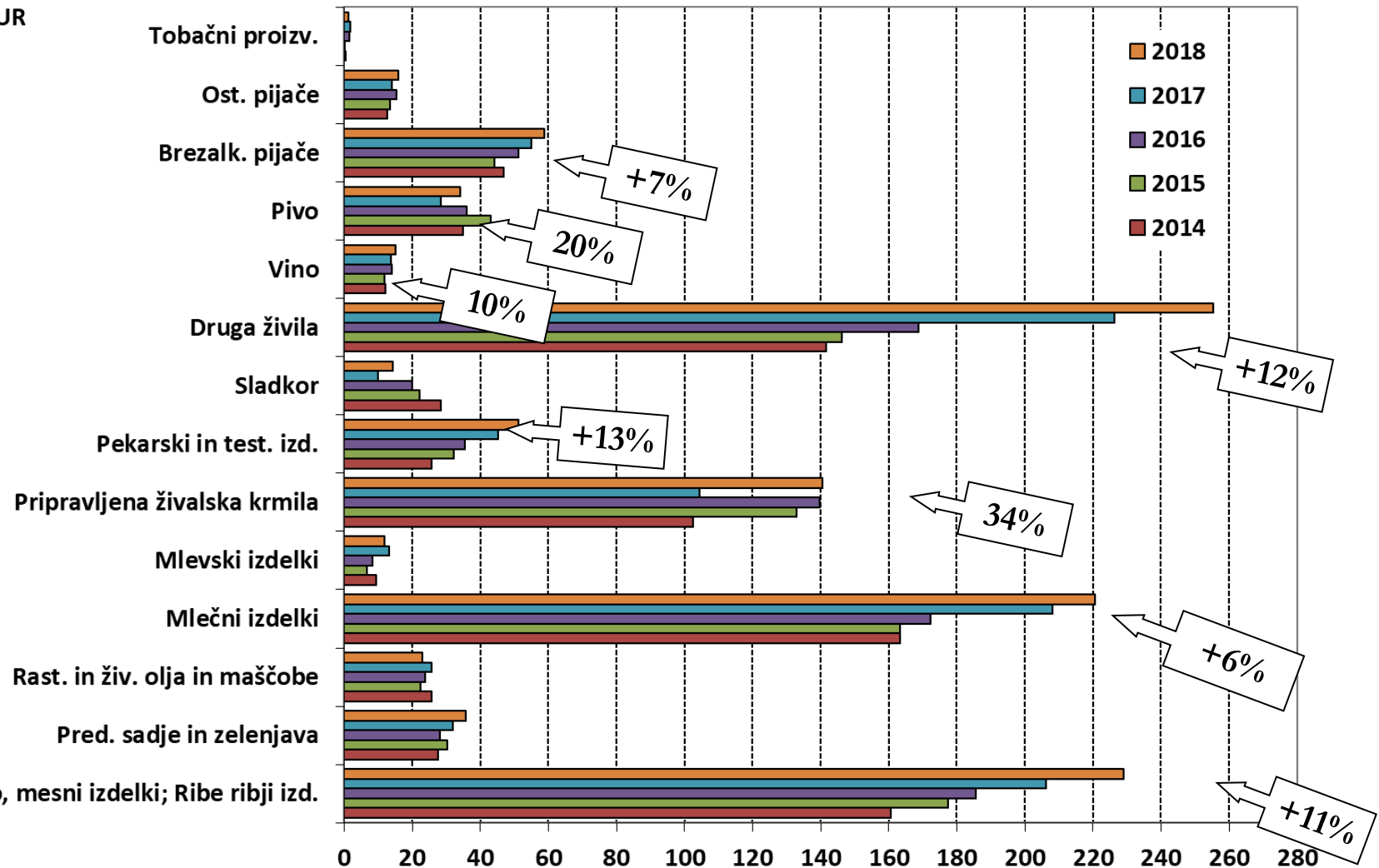
Zunanjetrgovinska menjava „IZVOZ“ (1,11 mrd EUR)

Rast izvoza v praktično vseh kategorijah (1/3 rasti je re-export soje)

Ponovno največji prispevek v kat. „Druga živila“

Pospešek v: „Meso-izd.“, „Pivo“, „BAP“

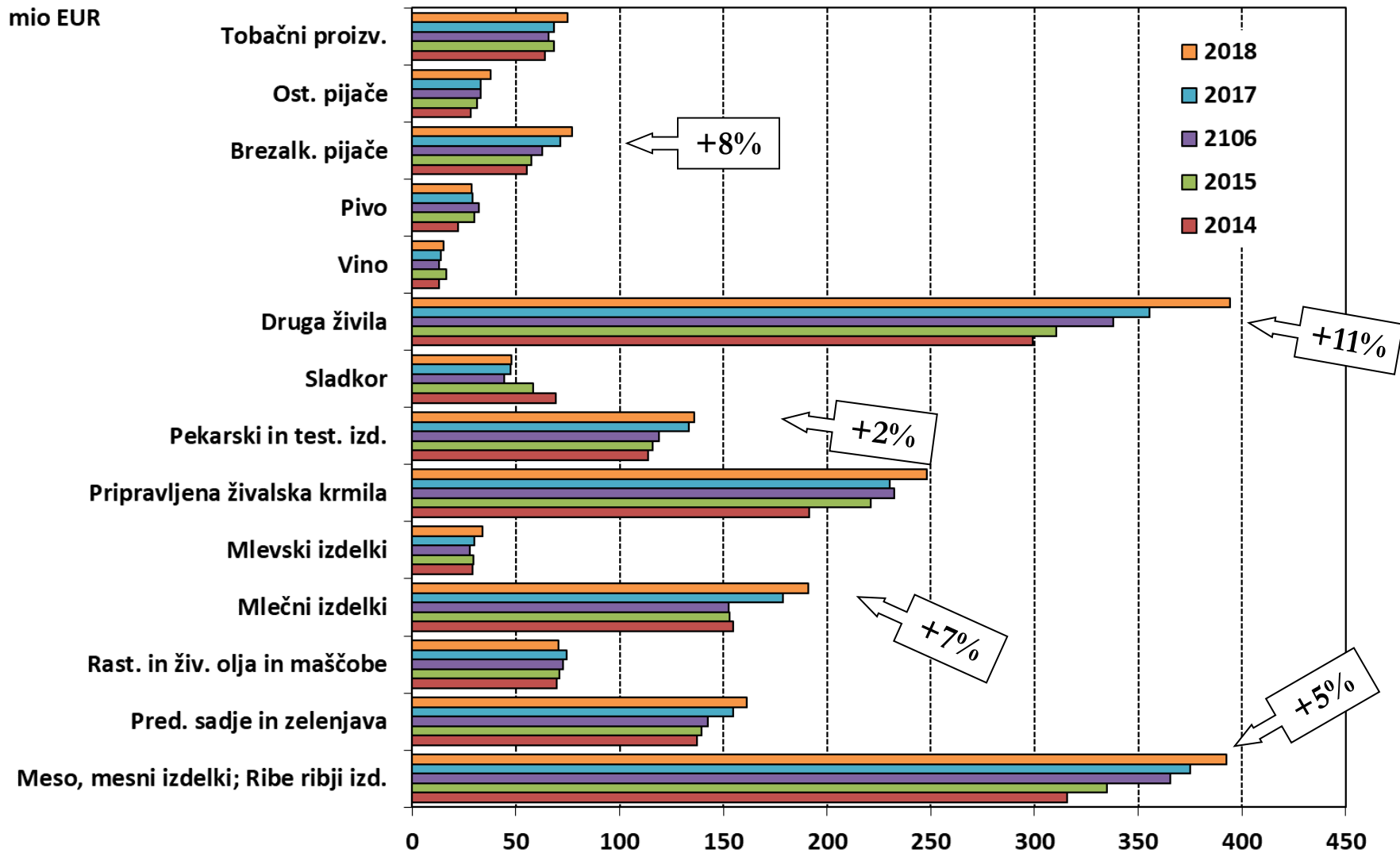
mio EUR



Zunanjetrgovinska menjava „UVOZ“ (1,91 mrd EUR)

Opazen **pojemek** rasti “Mesa in m. izd” in “Mleko in ml. izd.”

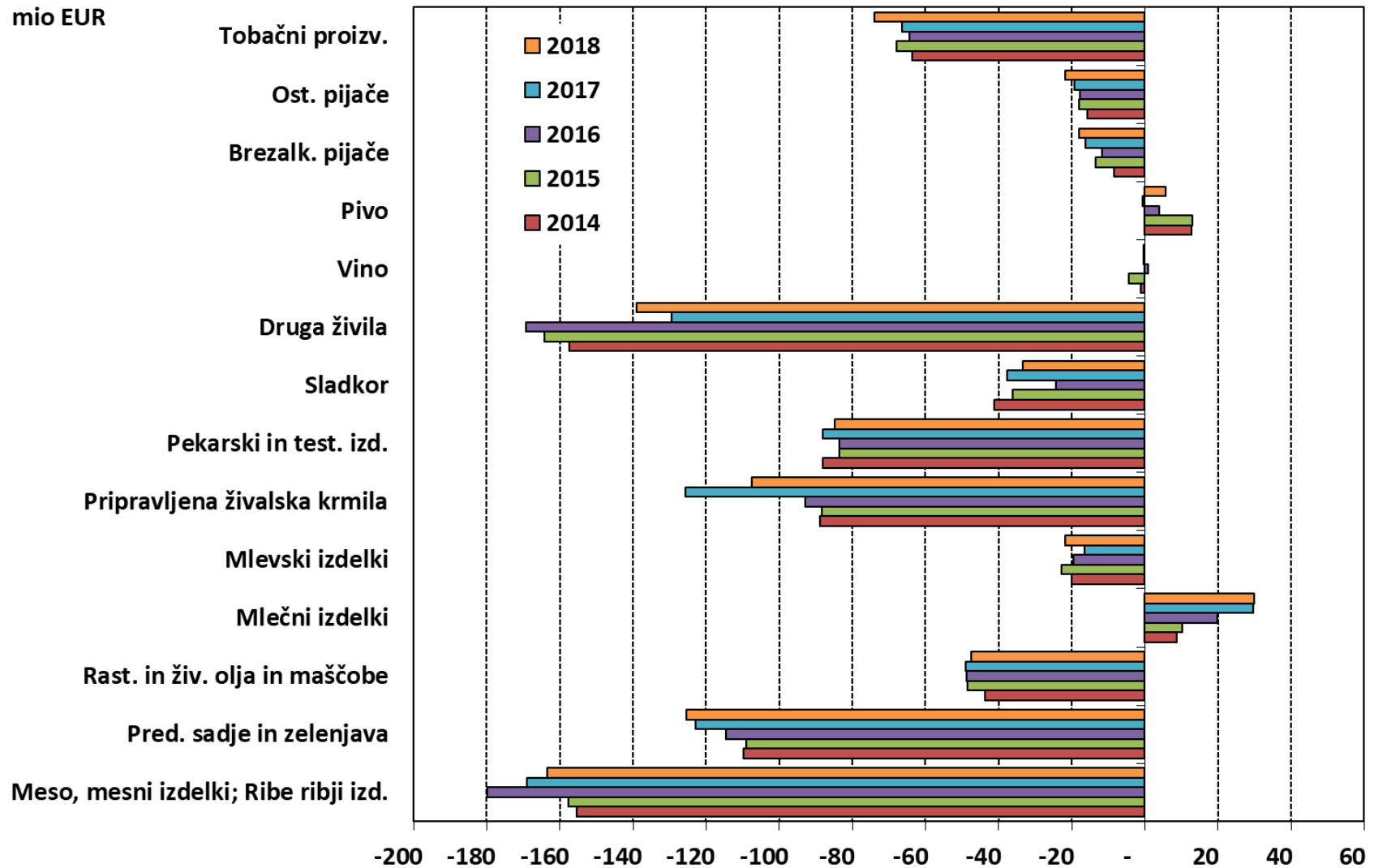
Rast v „Druga živila“ (kava 70 mio, čokolada&co. 100 mio...)



Zunanjetrgovinska bilanca „SALDO“

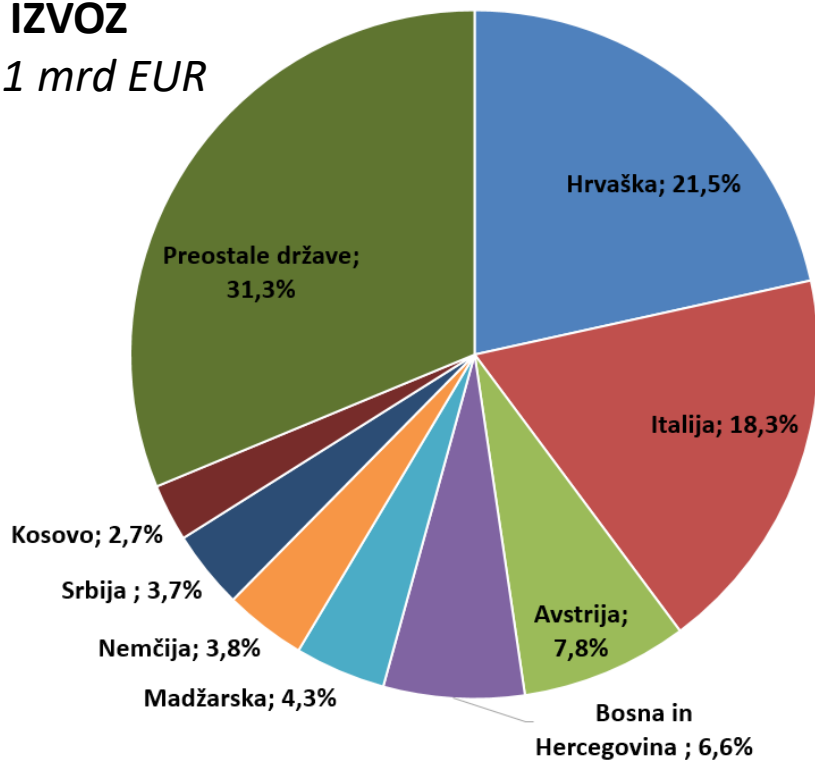
ZTB presežek v 2018 pri „mleku in ml. izd“ (*stagnira*) in pivu (*ponovno*).
Zmanjšanje deficita pri „mesu in m. izdelkih“

mio EUR



IZVOZ

1,11 mrd EUR

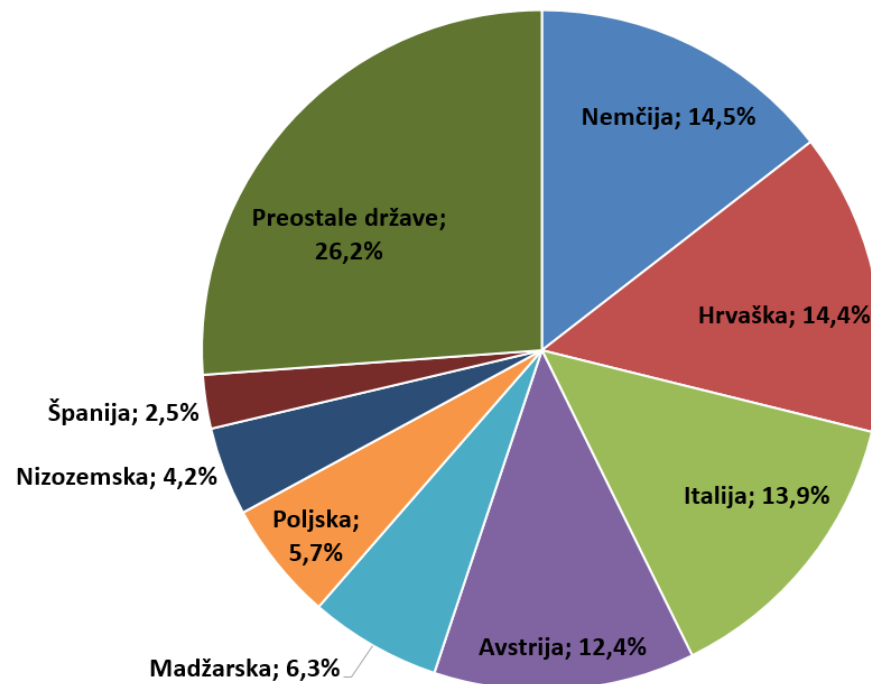


- Hrvaška ostaja top **EXP** destinacija (*meso&m.i.; sojine tropine, mleko, siri, kava*)
- Rasteta Italija (*mleko, mesnine, kruh, vode*) in Avstrija (*meso per.& paštete = 40 mioE, konz. ribe*)
- Nemčija prevzela primat na **IMP!** (*čokolada & kond. izd., mlečni izd., svinjina*)
- Hrvaška nekoliko zaostala (*meso in m.izd.; kond.izd., mleko in ml.izd*)
- Italija (*meso in m.izd., .pek. izd., kava, sir, vode*)

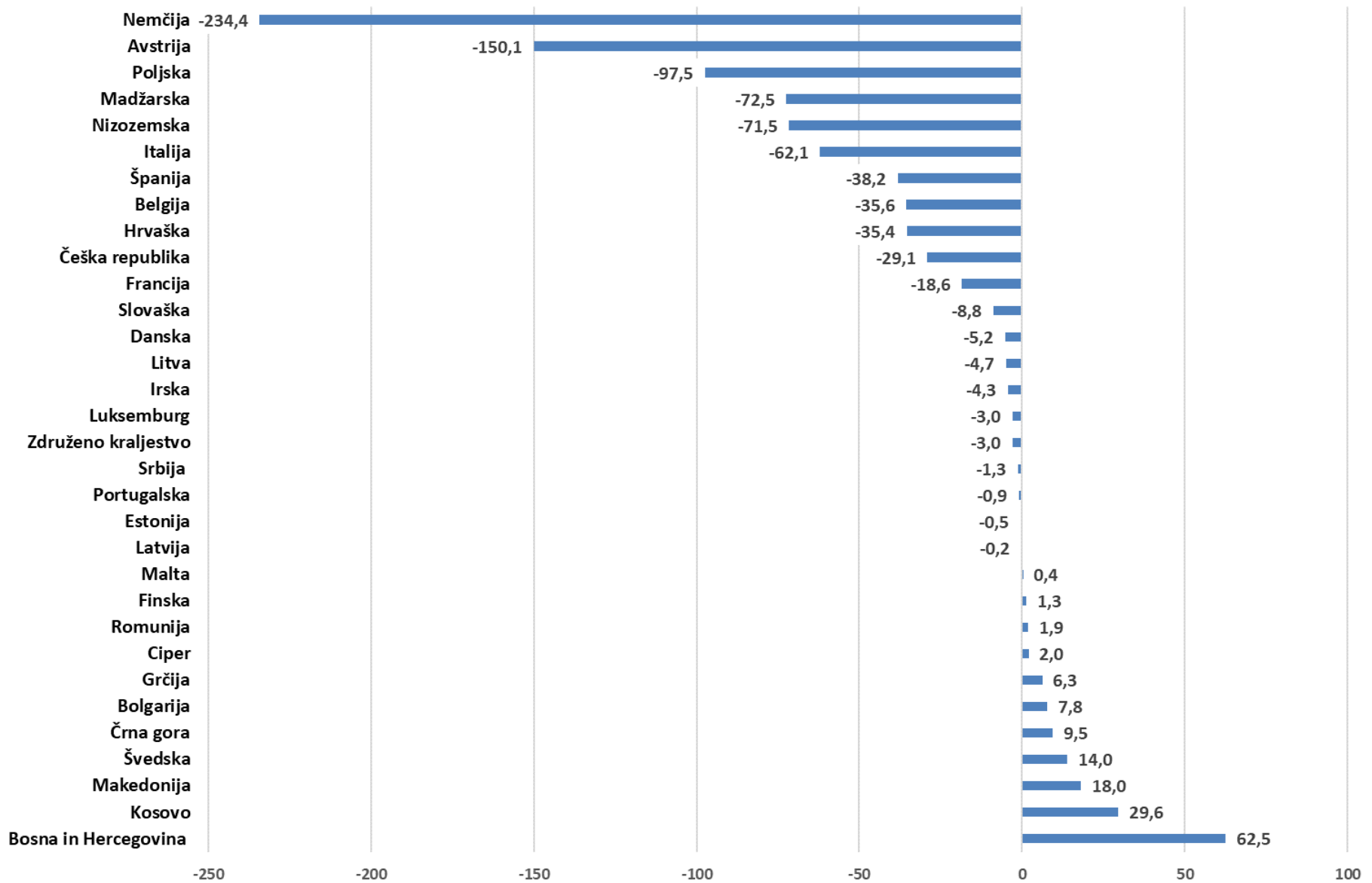
Struktura zunanje trgovine po državah 2018

UVOZ

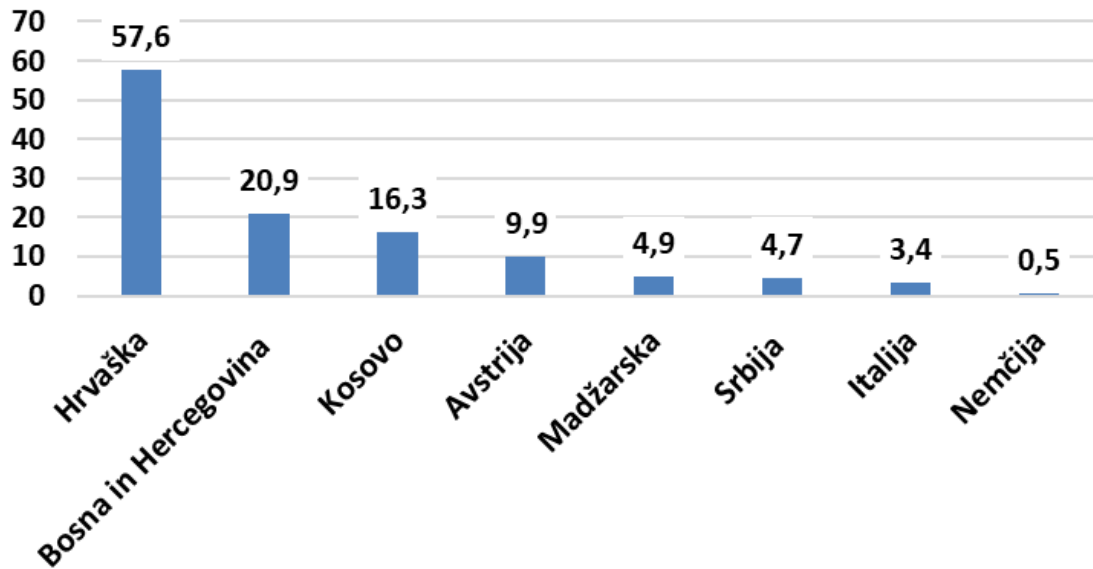
1,91 mrd EUR



Zunanjetrgovinska bilanca po državah

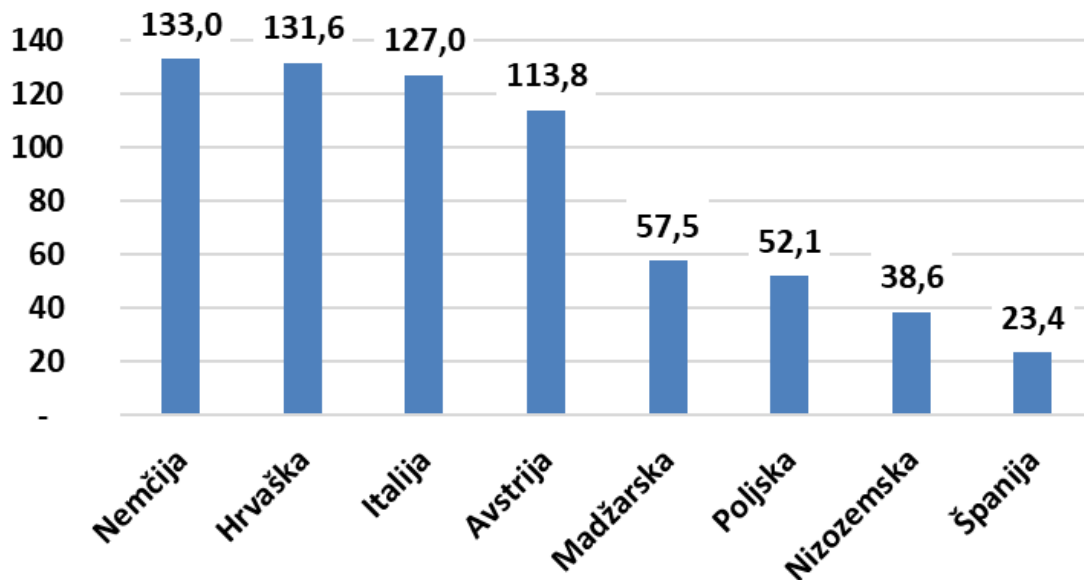


EUR EXP/pax



Relativizirana zunanja trgovina po državah 2018

EUR IMP/pax



*EUR na Slovenca
oz. eur na državljana*

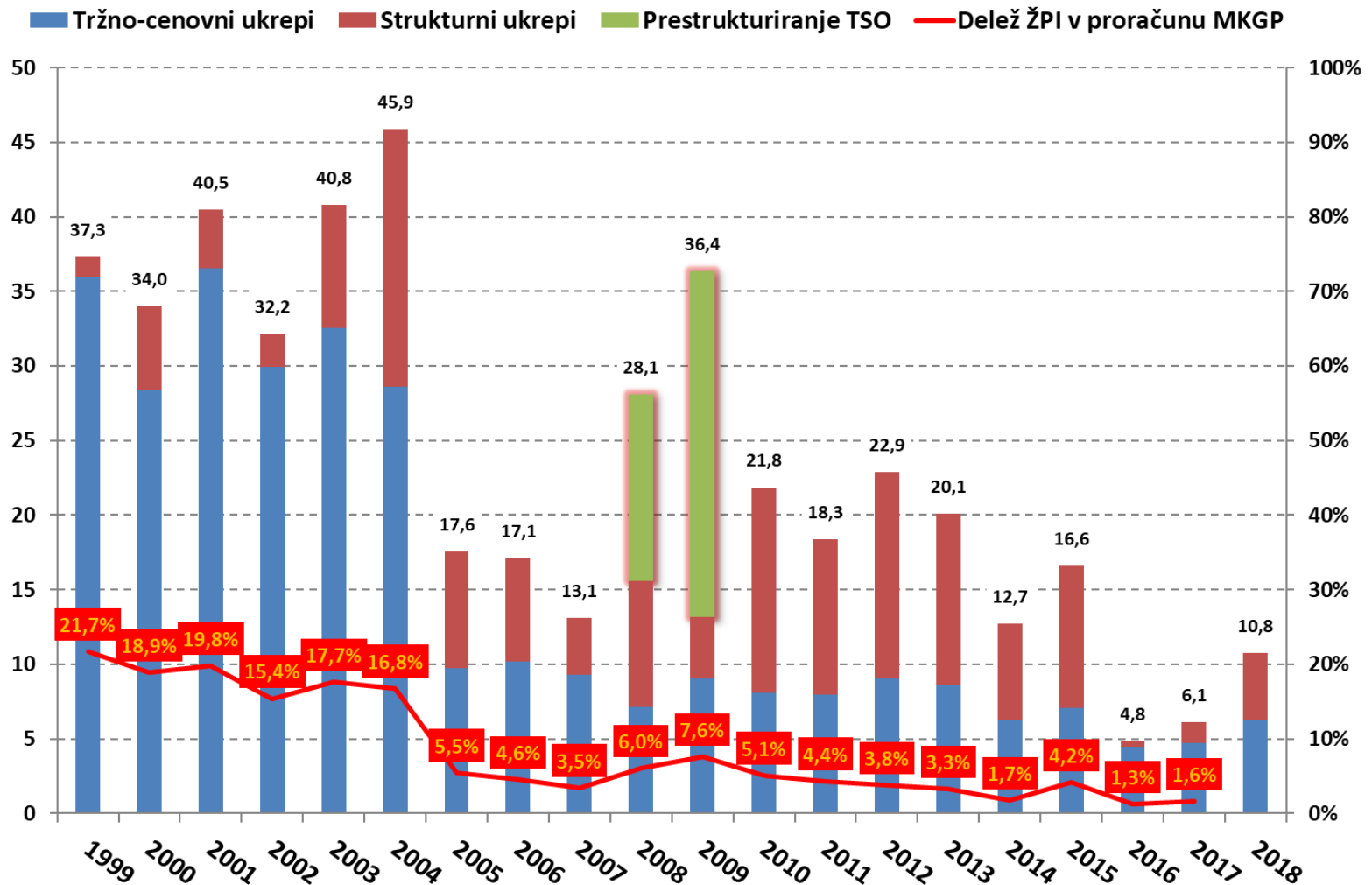
Proračunsko ukrepanje

Struktura proračuna za ŽPI

75-% rast proračunskih transferjev v ŽPI za (10,8 mio EUR)

Zagon PRP „Dodajanje vrednosti“. Kdo so prejemniki?

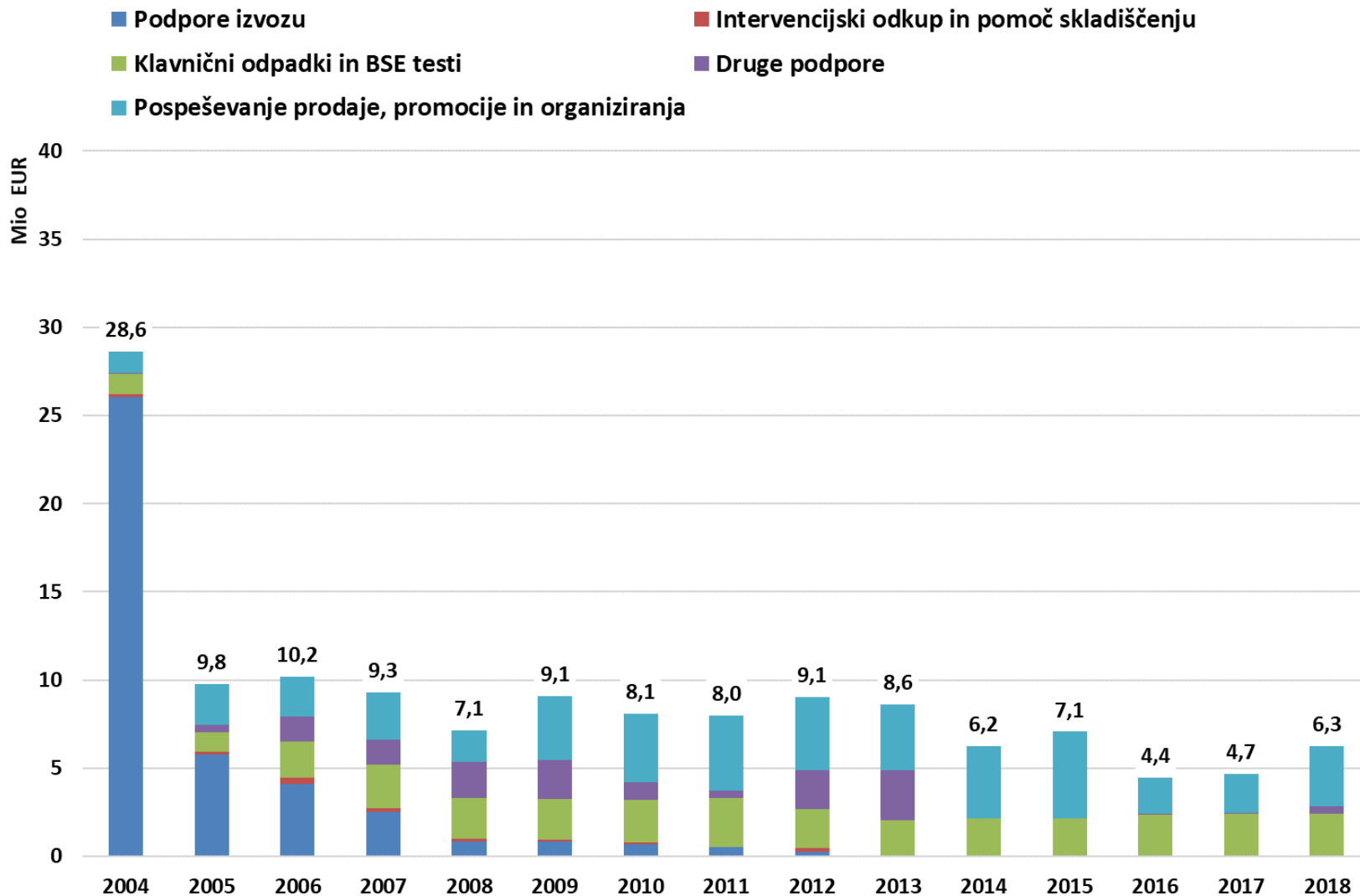
Izredno majhen obseg proračunskih sredstev za ŽPI...



Ukrepi tržišno-cenovne politike

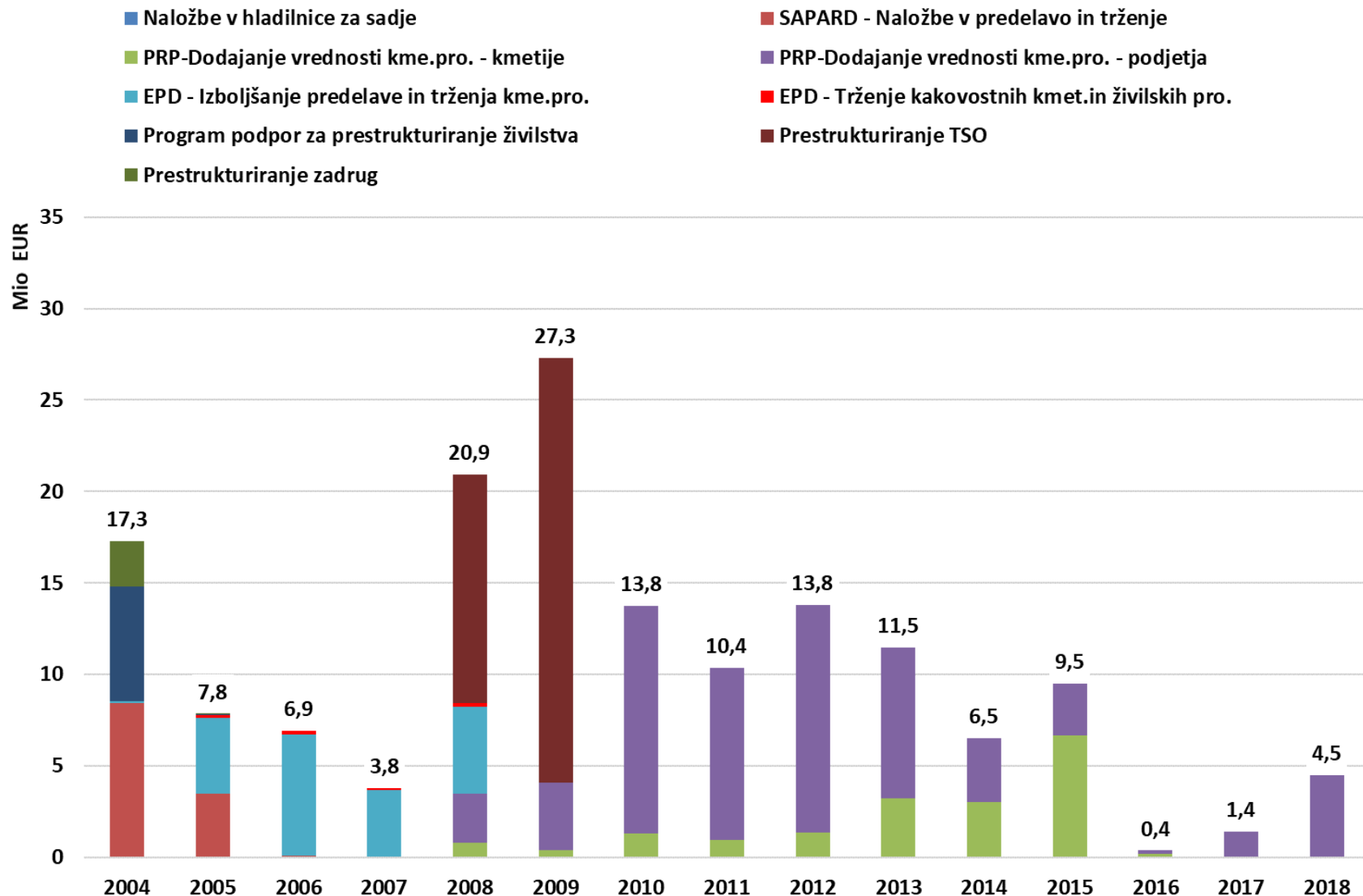
Rast sredstev + 34%

Informiranje in promocija (EU+RS) 2,5 mio EUR; Promocija vinarski sektor 0,94 mio EUR



Ukrepi strukturne politike

V letu 2018 „obsežen zagon“ izplačil...



POSLOVANJE V LETU 2018

Poslovanje v letu 2018

Opazna rast št. zaposlenih (Pred.dej. C = +4,6%)

Realno zmanjšanje obsega sredstev (Pred.dej. C=+3,3%)

Stagnacija prihodkov!?! (Pred.dej. C=+5,3%)

Pojemek (?) visoke rasti izvoza in izvozne usmerjenosti! (C=+5,4%)

<i>Živilskopredelovalna ind. C10+C11</i>	2018	Indeks 2018/17	Indeks 2018/14
<i>Št. podjetij</i>	755	103,0	109,6
<i>Št. zaposlenih</i>	14.125	103,2	113,0
<i>Sredstva (mio €)</i>	2.204	98,6	96,6
<i>Prihodki od prodaje (mio €)</i>	2.192	100,3	106,7
<i>Prihodki od izvoza (mio €)</i>	627,1	103,3	131,8
<i>Izvozna usmerjenost (%)</i>	28,6	103,0	123,5

- Št. zaposlenih C10+11 v C = 7,6%
- Sredstva C10+11 v C = 8,5%
- Prihodki od prodaje C10+11 v C= 7,3%
- Izvoz C10+11 v C = 2,9%
- Izvozna usmerjenost C10+11 / C = 40%

Trend 

Trend 

Trend 

Trend 

Trend 

Spremembe prihodkov od prodaje in izvoza 2018

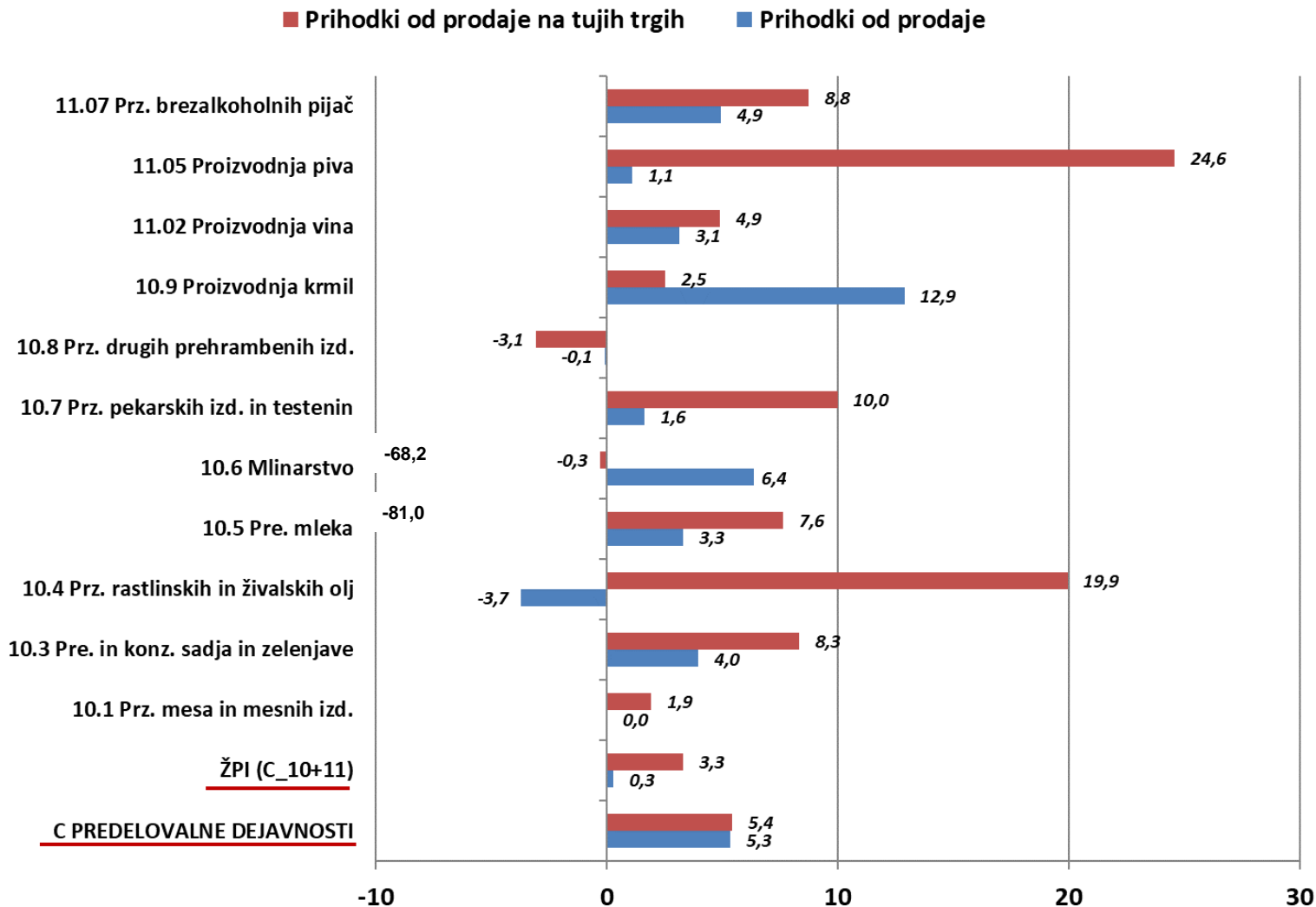
V ŽPI 0,3-% realna rast REALIZACIJE

V ŽPI 3,3-% realna rast IZVOZA

Realna rast prihodkov v BAP, Mlin., Mlek., Pred.Sa.&Ze.

Pospešek v izvozu: Pivovarstvo, Oljarstvo, Pekarstvo...

Realni indeks
2018=100



Uspešnost poslovanja v letu 2018

Znaten realen upad produktivnosti v ŽPI (C = +0,7%)

Vendar opazna rast DV/zap. !! (C = -0,3%)

Dejavnost ŽPI je leto 2018 zaključila z 100,4 mio EUR neto dobička!

<i>Živilskopredelovalna ind. C10+C11</i>	<i>2018</i>	<i>Indeks 2018/17</i>	<i>Indeks 2018/14</i>
<i>Produktivnost (€)</i>	155.193	97,1	94,5
<i>Dodana vrednost na zap. (€)</i>	38.863	105,1	107,1
<i>Dobiček / izguba na zap. (€)</i>	7.108	118,4	253,0
<i>Donosnost sredstev (ROA)</i>	4,55%	123,9	298,2
<i>Donosnost prodaje (ROS)</i>	4,58%	121,9	267,8

- *Produktivnost C10+11 / C = 95,5%*
- *Dodana vrednost na zap. C10+11 v C = 86,3%*
- *ROS&ROA C10+11 / C ≈ 80%*

Trend 

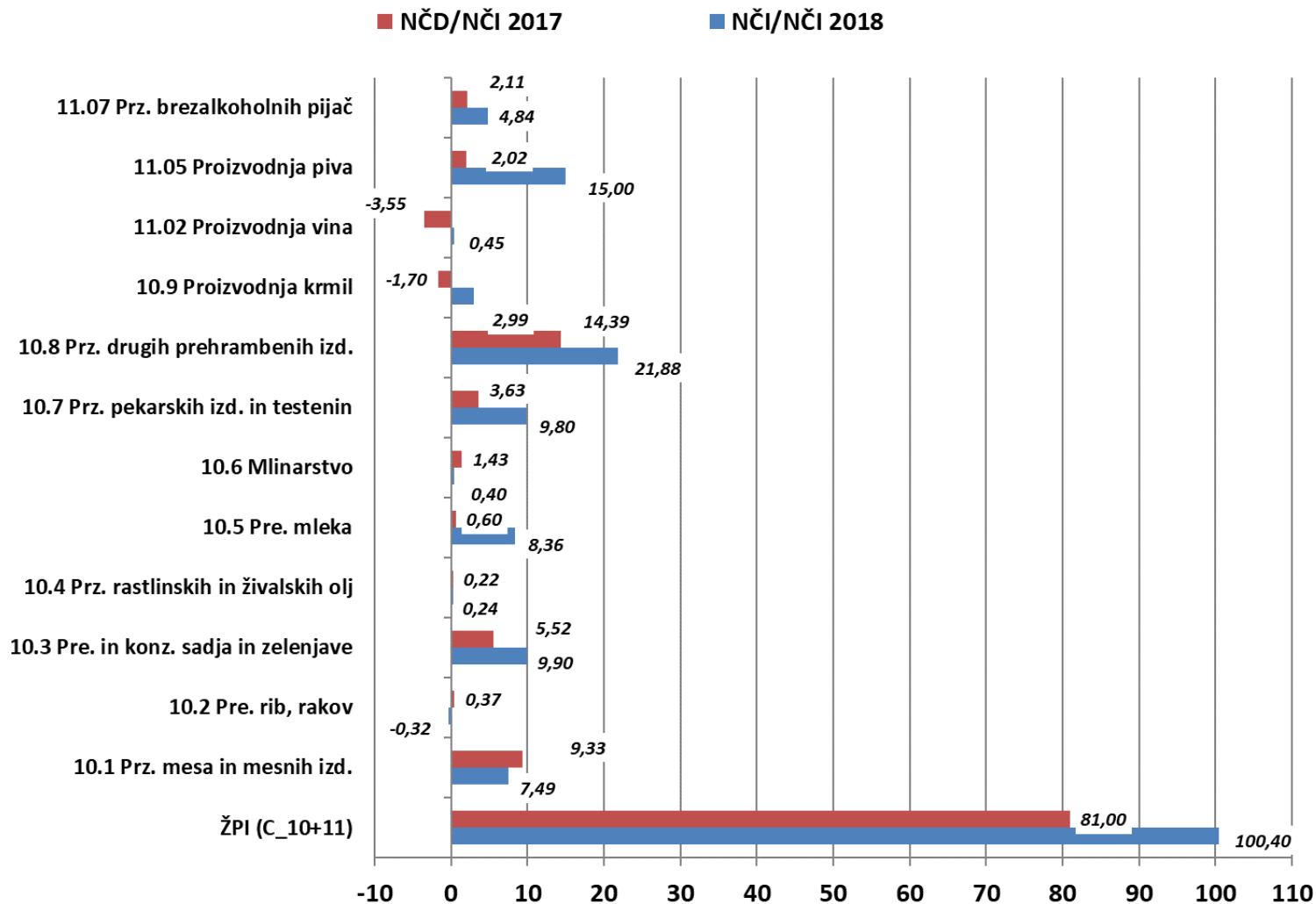
Trend 

Trend 

Neto čisti dobiček/izguba 2017&18

*Nadaljevanje agregatne rasti dobička, a v večini dejavnostih nekoliko slabše...
Izrazita rast v Pivovarstvu in Prz.dr.preh.izd.*

Nominalno
mio EUR

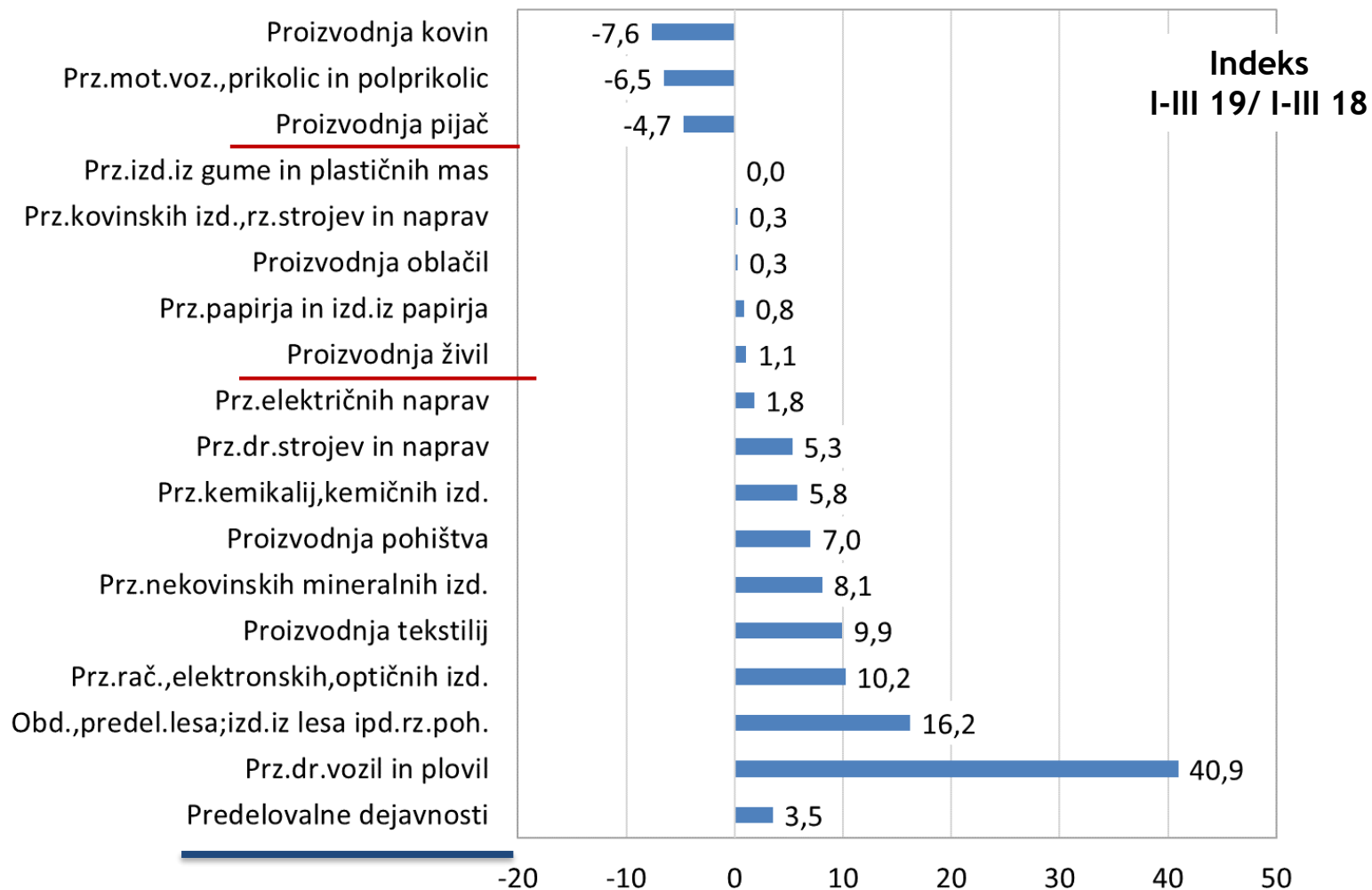


Kako kaže v prvem trimesečju 2019?

Fizični obseg agregata „C Predelovalne dejavnosti“ upočasnjeno raste!?!

Upad kovinarske in avtomobilske ind.

Proizvodnja živil občutno pod povprečjem, Pro. Pijač upad !!



ZAKLJUČKI

Zaključki

- Živilskopredelovalna dejavnost kaže znake poslovne „stabilizacije“
 - *Ugodni poslovni izid – rezultati so dobri...*
 - *Precej lastniških sprememb – nekaj jih je še na vidiku...*

IZZIVOV NE MANJKA...

- **GLOBALNO ekonomsko/politično „vzdušje“**

- Svet, tudi blizu nas, se zelo hitro spreminja...
- Konkreten premik k **protekcionizmu** in **merkantilizmu**.
- Re-industrializacija najrazvitejših držav EU...

- **LOKALNO ekonomsko/politično „vzdušje“**

- Kaj so razvojne teme v agroživilstvu?
- Kakšne so aktivnosti v podjetjih, asociacijah, javni upravi/politiki v institucijah znanja?

- A so zaznani relevantni problemi?

- A so identificirane prave priložnosti?

- Se obračamo k pravim rešitvam, oz. ali jih sploh poznamo?

Ne samo delati, ampak delati prave stvari...

Hvala za pozornost!